zog mh
Zorgvragers Organisatie GGZ Midden-Holland

De ZOG MH in 2014

De Zorgvragers Organisatie GGz Midden-Holland is een regionale belangenorganisatie voor cliënten en hun naasten in de geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg en de maatschappelijk opvang.

Stichting ZOG MH
Tielweg 3
2803 PK Gouda

tel: 0182- 519060
email: info@zogmh.nl
website: www.zogmh.nl

2014 in een notendop.....

In 2014 werkte de ZOG MH aan verbeteringen in de zorg en aan het versterken van de eigen regie in het leven van mensen met een psychische/psychiatrische beperking, verslaving en voor de dak- en thuislozen, op een manier die er voor hen toe doet. Een eerste blik op enkele succesvolle activiteiten:

Ondersteuning

- Bij ons Steun- en Informatiepunt (STIP), waar iedereen dagelijks terecht kan voor onafhankelijke informatie, advies en ondersteuning, zijn 1490 contacten geregistreerd. 416 mensen hiervan bezochten de nieuwe locatie aan de Tielweg. Bijna de helft van deze cliënten zijn dit jaar voor het eerst bij het STIP gekomen. Ook de contacten met hulpverlening, gemeenten en familie/naasten zijn toegenomen. Het Praatcafé wordt vanuit het STIP volledig gedraaid door een informele cliëntondersteuner (ervaringsdeskundige) en is weer terug op de oude locatie, waardoor het café zijn functie weer optimaal op zich heeft genomen.
- De ZOG MH is iedere week actief geweest met een spreekuur in het Ondersteuningshuis in Gouda. Er is een actieve samenwerking tussen de betrokken partners van het Ondersteuningshuis (Voedselbank, Non-foodbank, Humanitas, Schuldhulpmaatje en Kwadraad).
  Onze participatie binnen het Ondersteuningshuis levert adequate informatie om aanbod op het gebied van ondersteuning bij financiële problemen een nieuwe impuls te geven. Financiële problemen gaan vaak samen met psychische problematiek en kunnen zo goed in samenhang worden verholpen. Voorlichting hierover op deze locatie zorgt ervoor dat toegang en aansluiting op aanbod sneller gerealiseerd worden. Uitzonderlijke situaties komen nu ook eerder aan het licht om te worden aangepakt.

Opvang dak- en thuislozen

- Het Dak- en thuislozenoverleg heeft zevenmaal plaatsgevonden. Eerst zagen we vanwege de verhuizing een kleine daling in het aantal deelnemers maar die deelname werd gedurende het jaar weer als voorheen. Een afvaardiging vanuit het dak- en thuislozenoverleg heeft actief meegedacht om de nieuwe inloop voor 2015 verder te bevorderen.
  De straatkaart, dit is een klein en handig formaat boekje waarin mensen die dak- en thuisloos zijn de juiste informatie vinden die ze nodig hebben, wordt door dak- en thuislozen gebruikt en gewaardeerd.
- Het project 'Aandacht voor zwerfjongeren' (dat we vanuit de RAS-middelen in 2012 zijn gestart) is gecontinueerd met het project 'Jongeren onder Dak' (JOD), onder regie van de gemeente.
  Het project Jeugdparticipatie, is ook gecontinueerd onder regie van de gemeente. De ZOG MH werkt hierin veel samen met JSO. Er zijn jongeren uit de GGz en (ex) zwerfjongeren betrokken bij dit project.

Projecten

- We hebben meegewerkt aan de doorstart van het project Maatschappelijk Steun Systeem (MSS) nu onder regie van de gemeente. Er is een aanzet gemaakt voor de uitrol in andere gemeenten in de regio. Meerdere keren is hier voorlichting over gegeven. Het project is samengevoegd met het nieuwe project 'Herstel en Participatie'.
- Binnen het project "Toegang GGz allochtonen Midden-Holland" zijn er 205 face-to-face contacten en 110 contacten via voorlichtingsbijeenkomsten geweest .
  Verder zijn de volgende resultaten geboekt: Met GGz Kinderen en Jeugd is een intensieve samenwerking. We zien dat de allochtone cliënten steeds beter de weg weten te vinden naar het Steun- en Informatie Punt. Ook voor de toegang naar GGz-instellingen is een opening gekomen. Tot slot is er een spreekuur gestart.

- Begin juni is de projectcoördinator ervaringsdeskundigheid samen met de projectcoördinator Herstel en Participatie, op uitnodiging van 'Gek Op Werk', naar Engeland geweest in verband met het Europese project 'Employability for disabled people without barriers'. Hier hebben ze het nabij Birmingham gelegen 'Walsall College' bezocht. Aansluitend hierop werd 'Recovery College' Liverpool aangedaan. Bij dit 'Recovery college' zijn veel ervaringen uitgewisseld over het werken met ervaringsdeskundigen. Dit was een leerzame ervaring.

Trainingen

- De speciale training voor (en gedeeltelijk door) ervaringsdeskundigen (de informele cliëntondersteuners) bij het STIP is van start gegaan. De lessencyclus heeft geleid tot een geheel nieuwe opzet van de scholing van (in)formele cliëntondersteuners: een basiscursus cliënt-ondersteuning bij aanvang en vervolgens viermaal per jaar een teamdag voor het ontwikkelen van de professie.
- De ZOG MH heeft jongeren getraind met de cursus 'Werken met eigen ervaring'. We hebben nu ook jongeren (vanaf 18 jaar) die we kunnen inzetten voor voorlichtingen etc. We zijn de eerste cliëntenorganisatie die een jongerengroep heeft getraind! Twee ervaringsdeskundigen hebben betaald werk elders gevonden.
- In totaal zijn er 20 deelnemers aangemeld voor een ervaringscoach/maatje. 12 deelnemers zijn gekoppeld en hebben ondersteuning ontvangen van een ervaringscoach.
- 42x Gastlessen op MBO/HBO beroepsonderwijs en middelbaar onderwijs VMBO/HAVO;
- 5x Speeddates, op MBO/HBO beroepsonderwijs, gemeenteraad;
- 5x Voorlichtingen en themabijeenkomsten (ambtenaren, instanties, zorgaanbieders, etc.).
- De cursus "Werken met eigen ervaring" is driemaal gegeven. Tweemaal bij ZOG MH en eenmaal voor bureau Jeugdzorg Haaglanden, totaal zijn 32 mensen getraind tot ervaringsdeskundige.
- Voor het eerst is er een "partner van" (mantelzorger) als voorlichter opgeleid.
- In totaal hebben 39 vrijwilligers binnen het project 'Herstel en participatie' een cursus gevolgd.

- De ZOG MH heeft samen met St. Focus een training op maat ontwikkeld en 12 ervaringsdeskundigen opgeleid om de voorlichting te kunnen geven bij de Politieacademie in Apeldoorn.

Voorlichtingen

- Er is een nieuwe manier van ontmoeting voor een maatje ontwikkeld: 'speeddating'. Er zijn in 2014 drie bijeenkomsten georganiseerd bij het Bruisnest waar in totaal ongeveer 70 personen kwamen (een cliënt gestuurd project).
- ZOG MH heeft een bijdrage geleverd aan invulling van het nationaal congres 'Anders denken over psychische aandoeningen' 10 september 2014 met stand en workshop.

- Twee workshops zijn gegeven op de 'Voor de jeugd dag' van VNG en VWS op 27 oktober in Amsterdam met zes ervaringsdeskundige jongeren!
- Om ook de inwendige mens op tijd te versterken is een nieuw cliënt gestuurd initiatief gestart: gestoorde catering 'De Koekwaus'.
- De ZOG MH heeft meegedaan aan de Maatschappelijke beursvloer in Gouda en vijf matches gemaakt.
- Op de middag die voorafgaat aan Kaarsjesavond is in Gouda voor het centraal station de anti-stigmabus gebruikt om met voorbijgangers contacten te leggen en hen informatie te geven over deze aspecten binnen de geestelijke gezondheidszorg.

Inspraak bij beleid

- Inwoners hebben een belangrijke stem in het Wmo-beleid van hun gemeente. Daarom is het belangrijk dat er vertegenwoordigers vanuit onze doelgroepen aan tafel zitten in lokale Wmo-

adviesraden. In zes van de negen gemeenten is een vertegenwoordiger uit de doelgroep GGz, Maatschappelijke Opvang en verslavingszorg gerealiseerd met ondersteuning van de ZOG MH.

- Borging van de cliëntondersteuning voor de (O)GGz binnen de gemeenten hebben we mede kunnen vormgeven door onze betrokkenheid bij de Handreiking cliëntondersteuning, de algemene informatiekaart en de Informatiekaart cliëntondersteuning (O)GGz op initiatief van VWS en de VNG.
- De ZOG MH heeft bij veel overleggen op verschillende onderwerpen input geleverd vanuit cliëntenperspectief. Steeds vaker worden ervaringsdeskundigen betrokken bij overleggen. Vanuit de adviesfunctie cliëntenperspectief is meegedaan aan de fysieke inkooptafel Midden-Holland Jeugd. Tijdens het regionale overleg Maatschappelijke zorg is besloten voortaan aan elke overleg ervaringsdeskundigen te laten deelnemen!

Media

- De ZOG MH heeft in twee jaar tijd 400 volgers meer op Twitter gekregen dan het jaar ervoor: eind 2014 ruim 1000 volgers. Ook zijn we gestart op Facebook. Onze website is goed bezocht: 5926 maal, steeds weer meer bezoekers en ook veel nieuwe bezoekers. De digitale Cliëntenkrant voor en door vrijwilligers gemaakt, is zesmaal uitgebracht.
- Tijdens de jaarlijkse Week van de Psychiatrie met als thema “Baas in eigen leven” hebben wij veel publiciteit rondom dit thema gehad. Wij hebben mooie activiteiten voor de doelgroep georganiseerd en hiermee weer input gekregen om verder aan de slag te gaan.

Financiën

- In januari hebben we een cheque ontvangen van de Lionsclub Gouda om te besteden aan zwerfjongeren. (De ZOG MH had eind 2013 al een presentatie gehouden voor de Lionsclub).
- Verder zijn twee extra subsidies verkregen vanuit de stichting Samen Sterk tegen stigma. Een subsidie voor de Stigmatour Midden-Holland en een subsidie om een training vanuit cliëntenperspectief te ontwikkelen. Dit laatste doen we bij de Nationale Politieacademie en bij vijf regionale korpsen. Deze subsidie loopt door in 2015.

Lees meer over onze werkzaamheden in dit jaarverslag. Bezoek onze website www.zogmh.nl voor uitgebreidere informatie over al onze projecten en activiteiten.

Voorwoord

Optimistisch, daadkrachtig en in staat om kracht te maken, maar in de eerste plaats met passie opkomen voor de belangen voor onze doelgroep. Dat is de ZOG MH al meer dan 10 jaar.
Ook in 2014 kregen veel cliënten uit Midden-Holland een luisterend oor, ondersteuning, training, advies en informatie bij ons.

Eigen regie en eigen kracht is bijna de lijfspreuk van ZOG MH. Het is ook de kern van wat ZOG MH doet: eigen kracht inzetten van de burgers is bij ons vanzelfsprekend! Krachten bundelen voor de doelgroep. De kracht van onze medewerkers, vrijwilligers en die van andere partners. We willen de motor zijn die Midden-Holland in beweging brengt voor betere zorg en informatieverstrekking en voor passende cliëntondersteuning. Daarvoor maken we ons sterk. Samenwerking is voor de cliënt, maar ook voor ons als organisatie, van groot belang!

Het zijn mensen die een organisatie vormen en het succes ervan bepalen. Dat geldt zeker ook voor ZOG MH. De medewerkers, vrijwilligers en het bestuur zetten zich met hart en ziel in voor de doelgroep.

Wij kijken terug op een druk jaar met veel veranderingen en onzekerheden. Ondanks dat gaan we met veel energie verder op de ingeslagen weg zoals neergelegd in onze visie en werkwijze!
Nog meer dan voorheen zullen flexibiliteit, doorzettingsvermogen en innovatieve denkkracht van medewerkers en vrijwilligers onmisbare eigenschappen zijn, ten behoeve van hen die onze steun zoeken zeker gezien bezuinigingen die de transitie met zich meebrengt! We zullen ervoor waken dat er geen mensen tussen wal en schip vallen.

In dit jaarverslag over 2014 leggen wij graag verantwoording af over onze inzet en onze resultaten in het afgelopen jaar. Wij hebben veel kunnen doen én bereiken voor de doelgroep in Midden-Holland. Wij kijken terug op onze activiteiten en projecten. Wij berichten over de successen die wij boekten, maar evengoed over de tegenvallers en de lering die wij daaruit hebben getrokken.

Graag nodigen wij u uit om kennis te nemen van de ontwikkelingen in 2014 en de inzet die geleverd is om onze belangenbehartiging en regieversterking op een hoger plan te tillen.
Met dit jaaroverzicht willen we het enthousiasme van onze medewerkers en vrijwilligers over brengen. Hiermee proberen wij een zo volledig mogelijk beeld te schetsen van de besteding van de verleende subsidiemiddelen 2014.

Namens de ZOG MH,

Petra van Buren,
Directeur ZOG MH
April 2015

Inhoudsopgave

	2014 in een notendop	2
	Voorwoord	6
1.	**De ZOG MH**	7
2.	**Financiën**	7
3.	**Advies, informatie en ondersteuning**	8
3.1	STIP, Steun- en informatiepunt: regio Midden-Holland	8
4.	**Informatie bundelen en verstrekken, signalering**	12
4.1	(Voorlichtings)bijeenkomsten	12
4.1.1.	Themabijeenkomst ‘ Baas in eigen leven’	12
4.1.2.	Anti-stigmatour Gouda	12
4.1.3	Theatervoorstelling ‘Hou me los’ voor mantelzorgers	12
4.2	De Cliëntenkrant	12
4.3	Website www.zogmh.nl	12
4.4	ZOG MH op Twitter	13
4.5	ZOG MH op Facebook	13
4.6	Week van de Psychiatrie 2014: ‘Baas in eigen leven?!’	13
4.7	Ondersteuning mantelzorgers (O)GGz	14
4.8	Informatie verzamelen voor de Sociale Kaart (O)GGz MH	14
4.9	Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	14
4.10	Overlegtafels met achterban	14
4.10.1	Cliëntenraden- Wmo en mantelzorgoverleg	14
4.10.2	Daklozenoverleg	14
5.	**Projecten ZOG MH**	16
5.1	Maatschappelijk Steunsysteem en project Ervaringscoaches	16
5.2	Aandacht voor zwerfjongeren	18
5.3	Jeugdparticipatie: hoe staat het ermee?	18
5.4	Het project Ervaringsdeskundigheid (O)GGz	18
5.4.1	Herstelgroep	21
5.5	Het project De Straatadvocaat: belangenbehartiging/participatie voor dak- en thuislozen	21
5.6	Het project Toegang GGz allochtonen Midden-Holland	25
5.7	Het project Herstel en Participatie	29
5.8	Het project Wmo Midden-Holland	35
5.9	Ondersteunen/scholen van vrijwilligers/Social return on investment	37
6.	**De ZOG MH als partner in overleg en samenwerking**	37
6.1	Lokaal/regionaal niveau	37
6.2	Provinciaal niveau	39
6.3	Landelijk overleg	40
7.	**De plannen voor 2015: Versterken van positie zorgvragers (O)GGz in Midden-Holland**	**40**
Bijlage 1	Projecten en activiteiten ZOG MH	42
Bijlage 2	Afkortingenlijst	43

1. ZOG MH

Voor mensen die gebruik maken van de Geestelijke gezondheidszorg (GGz), Maatschappelijke opvang (MO) en/of Verslavingszorg (VZ) is kwaliteit van leven en (volledige) participatie in de maatschappij minder vanzelfsprekend. Dit is vaak een gevolg van de complexe problematiek waarmee zij te maken hebben. Toch heeft iedereen in Nederland recht op voldoende kwaliteit van leven. Wij vinden het daarom belangrijk om juist voor hen op te komen en hen te adviseren en waar nodig te ondersteunen bij het versterken van hun positie. Bevorderen van eigen regie en kracht zijn hierbij het uitgangspunt. Wij erkennen dat het noodzakelijk is om een brug te slaan naar de maatschappij.

De kracht van onze organisatie ligt in de manier waarop wij werken: door en voor cliënten! De belangenbehartiging is zowel op de individuele cliënt als op het collectief gericht, we zien dit als onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het cliëntperspectief wordt binnen de organisatie geborgd door ervaringsdeskundige vrijwilligers. Daarbij willen we laagdrempelig en gratis blijven voor de doelgroep.

Er zijn 40 ervaringsdeskundige vrijwilligers (2,9 fte), zeven professionals (4,5 fte) en vijf bestuursleden (vrijwilligers) op allerlei manieren betrokken bij de uitvoering van de werkzaamheden.

2. Financiën

In 2014 hadden we inkomsten vanuit:

- de Wmo via de regio Midden-Holland gemeenten (zorgvernieuwingsgelden, (O)GGZ preventiegelden, GGz preventiegelden) in totaal € 162.304;
- Project Herstel en Participatie (i.s.m. Kwintes, GGZ MH, Parnassia) € 72.000;
- de inloopgelden AWBZ voor het STIP (ongeveer € 90.000);
- de bijdrage van Kwintes (€ 9.000);
- inkomsten door trainingen project ervaringsdeskundigen (O)GGz (ongeveer € 15.000);
- bijdrage van Fondsen(€ 15.000).

Alle financieringsbronnen voor de ZOG MH zijn onzeker. De komende tijd zal daarom ook in het teken staan van een structurele meerjaren financiering. De bijdrage van Kwintes is de enige gegarandeerde bijdrage voor 2016. Wij zijn ons ervan bewust dat het maatschappelijk ondernemen voor ons kansen kan bieden, de deelname aan de maatschappelijke beursvloer in Gouda is weer inspirerend geweest. Wij zijn op zoek naar een fondsenwerver (vrijwillig) om financieringsbronnen te vinden om nieuwe projecten te kunnen starten op wens van de doelgroep.
We hopen dat de gemeenten in Midden-Holland ook de komende jaren de financiering van de verschillende gelden via de kerngemeente Gouda laten verstrekken. Het zou schade toebrengen aan de jarenlange opgebouwde expertise als onze waardevolle projecten worden versnipperd over de regiogemeenten.

Onderstaand schema geeft een overzicht van de activiteiten en projecten van de ZOG MH. Vervolgens worden deze projecten en activiteiten nader uitgewerkt.

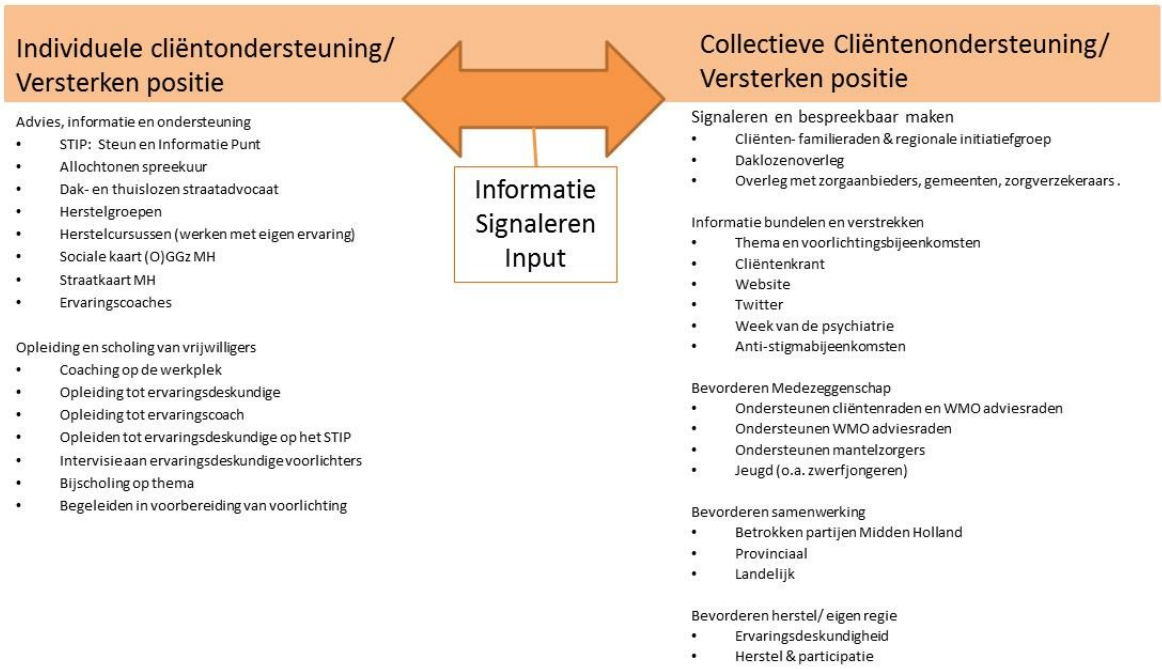

3 Advies , informatie en ondersteuning

3.1 STIP Steun- en Informatie Punt: regio Midden-Holland

Cliëntondersteuning voor Midden-Holland in 2014.
Het STIP levert onafhankelijke cliëntondersteuning voor de doelgroep (O)GGz en hun naasten. Cliëntondersteuning heeft de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) tot doel om de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen. Dit kan informatie en advies zijn, maar ook uitgebreide vraagverheldering en kortdurende en kort cyclische ondersteuning bij keuzes en problemen op diverse levensterreinen. De ondersteuning richt zich op oplossing op lokaal niveau met gebruik van sociale verbanden. Cliëntondersteuning kan ook voor toeleiding naar algemene of maatwerkvoorziening zorgen, een integraal aanbod binnen het sociale domein is de reikwijdte. We werken vanuit onafhankelijkheid en vanuit professionele autonomie in het belang van de cliënt.

Deze cliëntondersteuning kunnen we bieden door onze specifieke werkwijze die zich kenmerkt door:
Cliënt centraal: Cliëntondersteuning voor onze doelgroep richt zich op het verhaal, het tempo en de zorgbehoeften van de cliënten en hoe hierin voorzien kan worden. Dat maakt dat perspectief en motivatie om de regie weer te nemen kan ontstaan en dat het gesprek met het netwerk van de cliënt en de mogelijkheden die daar liggen weer op gang komen.
Netwerkondersteuning voor mantelzorg en naasten: Bij het wegvallen van de vanzelfsprekendheid dat er zorg geregeld wordt, vraagt veel van de mantelzorgers. Preventief is veel te ondervangen in het voorkomen van overbelasting van deze groep.
Informele cliëntondersteuners: Dit is de noodzakelijke voorwaarde om specifieke expertise voor de doelgroep te borgen, herstel te bevorderen, stigma tegen te gaan, participatie mogelijk te maken en

de kwaliteitsbewaking en kennisuitbreiding vanuit cliëntperspectief te borgen. De meerwaarde van de inzet van ervaringsdeskundigen is bewezen bij het contact houden met de doelgroep.
Bemoeizorg mensen die nog niet in een zorg- of hulpverleningstraject zitten, maar dit wel wenselijk is, geven we toeleiding naar zorg.
Signalering, conform het convenant Meldpunt ZO en regionaal beleidskader maatschappelijke ondersteuning 2014-2016, blijven we voortzetten.
Rol bij de sociale teams: kennis en expertise beschikbaar stellen en bv. bij casuïstieke bespreking op afroep aanwezig zijn.
Netwerkbenadering: door onze rol als bruggenbouwers zijn we gewend vanuit cliëntperspectief partijen bij elkaar te brengen, om de expertise te delen, opdat de cliënt de ondersteuning (vrij toegankelijk of geïndiceerd) krijgt die noodzakelijk is.
Cliëntsturing/ eigen regie: door mensen aan te spreken op hun eigen kracht en identiteit wordt ze de mogelijkheid aangereikt de eigen regie weer te pakken. Workshops, zingeving, voorlichting, themabijeenkomsten e.d. bevorderen de eigen regie.

In Gouda zijn we op drie locaties te vinden:
Tielweg: maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 16.00 uur, open spreekuur van 11.00 tot 15.00 uur);
Ondersteuningshuis: iedere donderdagmiddag tijdens voedselbank van 13.30 tot 16.00 uur, open spreekuur) samen met Humanitas, Kwadraad en Schuldhulpmaatje;
Praatcafé Geen cent teveel: samen met budgetconsulent van Kwintes: woensdagochtend (open spreekuur van 10.30 tot 12.30).

We hebben 1,3 fte formele cliëntondersteuners en 1 fte informele cliëntondersteuners (opgeleid als ervaringsdeskundige en met de scholing voor cliëntondersteuner)

Bijzonder in dit jaar

1. Het belastingspreekuur, dat op initiatief van ervaringsdeskundigen vijf jaar geleden is opgezet bij het STIP, is overgenomen door reguliere zorgaanbieders MPPG/ Reakt en Kwintes.
2. Het Praatcafé wordt vanuit het STIP volledig gedraaid door een informele cliëntondersteuner en is weer terug op de oude locatie, waardoor het café zijn functie weer optimaal op zich kan nemen.
3. De speciale training voor (en gedeeltelijk door) ervaringsdeskundigen (de informele cliëntondersteuners) op het STIP is van start gegaan. De lessencyclus heeft geleid tot een geheel nieuwe opzet van de scholing van (in)formele cliëntondersteuners in 2015: een basiscursus cliënt-ondersteuning bij aanvang, daarna viermaal per jaar een teamdag voor het ontwikkelen van de professie.
4. Borging van de cliëntondersteuning voor de (O)GGz binnen de gemeenten hebben we mede kunnen vormgeven door onze betrokkenheid aan de Handreiking cliëntondersteuning, de algemene informatiekaart en de Informatiekaart cliëntondersteuning (O)GGz op initiatief van VWS en de VNG.
5. Samenwerking binnen het Ondersteuningshuis levert adequate informatie om aanbod op het gebied van ondersteuning bij financiële problemen nieuwe impuls te geven. Financiële problemen gaan vaak samen met psychische problematiek en kunnen slechts in samenhang worden verholpen. Voorlichting en informatie hierover op deze locatie zorgen dat toegang en aansluiting op aanbod sneller gerealiseerd is en de uitzonderlijke situaties eerder aan het licht komen en besproken kunnen worden.
6. Bijna de helft van de cliënten (148) zijn dit voor het eerst bij het STIP gekomen. Ook de contacten met hulpverlening, gemeenten en familie/naasten zijn toegenomen.

Samenwerking
Samenwerking met alle partijen op alle levensterreinen is van groot belang voor ondersteuning van de cliënt. Slechts zelden is een cliënt geholpen zonder dat hier een vorm van samenwerking met derden heeft plaatsgevonden, al is het alleen al voor de warme overdacht. Juist voor kwetsbare mensen is het belangrijk als ze met open armen ontvangen worden en weten dat hun probleem of vraag helder wordt. Te vaak zijn ze van het bekende kastje naar de muur gestuurd (door cliëntfactoren, maar ook zeker door organisatiefactoren). Het belang van de cliënt is vaak het opnieuw contact leggen met organisaties en waar mogelijk verbroken relaties/contacten herstellen, zoeken naar mogelijkheden en de doelen helder krijgen voor de cliënt in het bijzonder. Het STIP is met regelmaat de verbindende factor, waardoor de cliënt weer mogelijkheden ziet.
Binnen de regio nemen we deel aan alle overleggen die hiervoor nodig zijn, of nemen het initiatief tot overleg als dit gewenst is.

Signalering
We hebben 177 signalen vastgelegd als volgt verdeeld:

Psychische gezondheid	16
Psychische hulp en steun	28
Andere gezondheidsproblemen	10
Dagelijks functioneren	91
Sociale zekerheid	32

Psychische gezondheid
- Geen integrale aanpak van problemen of adequate verwijzing naar maatschappelijke ondersteuning;
- Informatievoorziening is nauwelijks aanwezig, onjuist of niet volledig, helemaal voor mantelzorgers.

Psychische hulp en steun
- Bejegening: niet serieus genomen voelen en niet gehoord zijn, of het gevoel hebben onder druk gezet te worden;
- Vaste casemanager/behandelaar kwijt zijn;
- Geen uitleg en informatie over gestelde diagnose;
- Geen uitleg over de behandelmogelijkheden;
- Lange wachttijd bij GGz, zonder informatie hierover en geen alternatieve ondersteuning/ begeleiding voor overbrugging.

Andere gezondheidsproblemen
- Niet serieus genomen worden bij fysieke klachten, bij psychiatrische diagnose. Te lang rondlopen met fysieke problemen, zonder dat dit onderkend wordt;
- Verslavingsproblemen en psychiatrische problematiek niet integraal behandelen, verslaving wordt niet naar gevraagd;
- Onjuiste inschatting en daardoor geen adequate doorverwijzing bij mishandeling.

Dagelijks functioneren
- Aan een loket (fysiek of virtueel) een afwijzing krijgen, zonder verdere informatie of uitleg;
- Teveel informatie in een gesprek krijgen, waardoor onduidelijkheid ontstaat;
- Verdwijnen van fysieke loketten maakt toegang tot voorzieningen moeilijk;
- Ontoegankelijkheid van informatie, als je niet over internet/mail beschikt;
- Lange tijd “wachten” voordat er iets gebeurt of informatie wordt terug gekoppeld aan cliënt;
- Schuldhulpverlening van gemeente sluit onvoldoende aan op de vraag van de cliënten, informatievoorziening in begrijpelijke taal aan cliënten en doorlooptijd geven nog steeds

problemen. Bejegening van cliënten (niet serieus genomen voelen en niet gehoord zijn, of het gevoel hebben onder druk gezet te worden) speelt een belangrijke rol.

Sociale zekerheid

- Verwachtingen van hulp/begeleiding komen niet overeen met geboden hulp/begeleiding doordat er geen uitleg of niet voldoende uitleg wordt gegeven of er wordt niet gevraagd of informatie is overgekomen, door professionals;
- Moeilijkheden bij het toegekend krijgen van AWBZ begeleidingsindicaties, ondanks toenemende zorgvraag, veroorzaakt doordat de aanvraag nu door de behandelaar moet worden gedaan, die niet beschikt over de nodige kennis;
- Problemen doordat bijzondere bijstand afgewezen wordt voor bv. mensen die zelf de eigen bijdrage voor AWBZ-zorg niet kunnen betalen, of door financiële problemen geen aanvullende verzekering kunnen betalen en zelf kosten voor de noodzakelijk medische zorg niet kunnen dragen;
- Mensen die vrijwilligerswerk verrichten en dit niet kunnen voortzetten omdat de uitkerende instantie sommeert ander vrijwilligerswerk te doen, dat vaak niet afgestemd is op herstel van de cliënt, hetgeen demotiveert voor participatie;
- Financiële regelingen verdwijnen;
- Belastingen, met name toeslagen zijn erg ingewikkeld voor veel cliënten, informatie wordt niet tijdig aangepast door cliënten door onwetendheid, consequentie hiervan vaak (hoge) schulden.

Alle signalen van het STIP zijn op diverse niveaus besproken. Individuele terugkoppeling , op casuïstiek niveau en vanuit de ZOG MH zijn er diverse acties op ondernomen.

Cliëntondersteuning in cijfers

De cijfers van dit jaar laten om drie redenen de gebruikelijke stijging (van gemiddeld 100 contacten per jaar) in contacten niet zien.

1. Het belastingspreekuur is bij zorgaanbieders voortgezet: dit zijn 305 contacten minder.
2. Verhuizing en tijdelijke vervanging van het Praatcafé naar het Bruisnest, en weer terug naar het Paradijs (locaties Kwintes), dit zijn
3. Verhuizing naar de Tielweg , ver van de vertrouwde locatie (in het pand met twee zorgaanbieders) en uit het centrum.

Gemeente	cliënten	contacten
Gouda	248	1153
Krimpenerwaard	20	100
Zuidplas	11	30
Bodegraven Reeuwijk	8	50
Waddinxveen	10	102
Boskoop	6	55

Bron: Regipro

De contacten hadden betrekking op:

Psychische gezondheid	90
Psychische hulp en steun	126
Andere gezondheidsproblemen	58
Dagelijks functioneren	1085
Sociale zekerheid	609
	1968

Bron: Regipro

Acties hieruit voortvloeiend	
Informeren	234
Verwijzen	108
Ondersteunen	1626
	1968

Bron: Regipro

Cliëntondersteuning 2015
De transities krijgen hun vorm in dit jaar. Dit kan kansen bieden voor de cliënt. De integrale benadering geeft meer mogelijkheden om het leven weer op de rit te krijgen, omdat er naar meerdere levensgebieden gekeken wordt. Niet slechts de behandeling van problemen en beperkingen staan centraal. Het deelnemen aan de maatschappij door passend werk en een nuttige dagbesteding, capaciteiten benutten in welke vorm dan ook is voor cliënten een wezenlijk onderdeel van herstellen. Uiteraard is dan van belang dat de cliënt de tijd krijgt zijn herstel vorm te geven. Het vormgeven van het sociale domein vanuit het cliëntperspectief is de uitdaging, want zelfredzaamheid en eigen regie kunnen slechts genomen worden onder de juiste randvoorwaarden. Binnen de sociale teams zal de verbinding met de doelgroep (O)GGz versterkt moeten worden, borging van deze cliënt ondersteuning krijgt dit jaar zijn vorm.
Veel cliënten hebben te maken met alle decentralisaties: de bezuinigingen binnen de begeleiding, aanscherpen van financiële regelingen, de herkeuringen bij de Wajong en de veranderingen binnen de GGz. Specifieke aandacht gaat uit naar de cliënten waar in 2014 de begeleiding vanuit de AWBZ is afgebouwd. Onze ervaring leert dat goed functioneren van cliënten samenhangt met aanwezigheid van begeleiding, ook al is deze laag frequent of slechts op afroep beschikbaar, juist bij de zo genaamde 'Life events' (zoals daling van inkomsten, onzekerheid over de consequenties van de transities, geen sociaal netwerk om op terug te vallen). Cliënten informeren, adviseren en ondersteunen kan voorkomen dat zij tussen wal en schip vallen. Om cliëntondersteuning (O)GGz optimaal te borgen, stellen we vanuit verschillende settingen, binnen alle gemeenten in Midden - Holland aansluitend op de lokale structuur op diverse locaties onze expertise beschikbaar voor alle betrokkenen in het veld.

4 Informatie bundelen en verstrekken, signalering

4.1 (Voorlichtings) bijeenkomsten

4.1.1. Themabijeenkomst "Baas in eigen leven" 27 maart 2014
Dit is een bijeenkomst in de Week van de Psychiatrie (24 t/m 28 maart 2014) met als thema 'Baas in eigen leven?!´. Tijdens de themabijeenkomst deelden ervaringsdeskundigen hun ervaringen hierover met het publiek. Ook werd er naar een filmpje, van iemand die dakloos is, gekeken. Hierna was er een discussie met de zaal aan de hand van stellingen:
· Ik ben altijd baas in eigen leven;
· Iemand in crisis mag geen regie over het eigen leven hebben;
· Je hebt geen hulp nodig als je baas in eigen leven bent.

De zorg wordt uitgesproken dat de gemeenten mogelijk onvoldoende op de hoogte zijn van de exacte omstandigheden van psychiatrische patiënten. Wat dat betreft ligt er een mooie taak voor ervaringsdeskundigen die de gemeenten hierin zullen moeten faciliteren. Bij voorkeur mogen er geen verschillen in benadering ontstaan tussen verschillende gemeenten.

De ZOG MH heeft ook regelmatig meegewerkt aan voorlichtingen bij verschillende aanbieders waarin ervaringsdeskundigen hun eigen verhaal vertelden.

4.1.2 Anti-stigmatour 12 december 2014

Om de burgers in Midden-Holland meer inzicht te geven in de rol die zij wellicht ook spelen in het stigmatiseren van de doelgroep hebben we een stigmatour busstop georganiseerd op 12 december 2014 tijdens 'Gouda bij kaarslicht'. Ervaringsdeskundigen vertelden o.a. hun ervaring met stigmatisering.
Op deze prachtig centraal gelegen plaats zijn we spelenderwijs in gesprek gekomen met voorbijgangers over psychiatrische aandoeningen en de vooroordelen die daarmee onlosmakelijk verbonden zijn. Spel, muziek en dialoog zijn deze dag de communicatiemiddelen die we gebruiken om de stigma's op een ludieke, maar hopelijk bijzonder effectieve, manier te bestrijden. Ook draaiden we in de bus filmpjes over stigma met o.a. BNN'ers. De bus is druk bezocht en de dag was zeer geslaagd: we hebben veel positieve reacties ontvangen.

4.1.3 Theatervoorstelling: 'Hou me los' voor mantelzorgers

Op 10 december 2014 organiseerde de ZOG MH met GGz MH (Rivierduinen) voor mantelzorgers GGz de voorstelling "Hou me los" van Nynka Delour. De voorstelling werd gespeeld in 'Concordia' in Haastrecht wat een zeer geschikte locatie was voor de opvoering van dit theaterstuk.
Nynka is zelf zus van een broer met schizofrenie en heeft deze voorstelling geschreven. De voorstelling ging over herkenning, troost, rouw en liefde onbegrip en schuldgevoel. De voorstelling werd goed bezocht met veel positieve reacties!

4.1.4 Themabijeenkomst: 'Weer aan het werk gaan, hoe doe je dat?'

In september is een themabijeenkomst gehouden over het weer aan het werk gaan na een periode van psychische ziekte, verslaving of dakloosheid. Cliënten en ervaringsdeskundigen leverden veel input hierover. Deze input is o.a. gebruikt om een workshop op maat te maken voor ambtenaren die te maken krijgen met mensen die weer (of niet) aan het werk kunnen.

4.2. De Cliëntenkrant

Ook dit jaar zijn er zes edities van de Cliëntenkrant digitaal verschenen. In maart hebben we de Cliëntenkrant in gedrukte versie uitgebracht om extra aandacht te vestigen op de Week van de Psychiatrie. De inhoud van de Cliëntenkrant was actuele informatie uit de landelijke en regionale media, die voor de (O)GGz-cliënten en hun naastbetrokkenen van belang is. De Cliëntenkrant kent een aantal vaste rubrieken, o.a.: nieuws van het STIP, de Wmo, een ervaring rijker, nieuws van de cliëntenraden en de agenda.
De Cliëntenkrant wordt via de email verspreid, mensen kunnen op aanvraag de krant in hun mailbox ontvangen. Het is ook mogelijk om de Cliëntenkrant te downloaden via onze website.

4.3. Website www.zogmh.nl

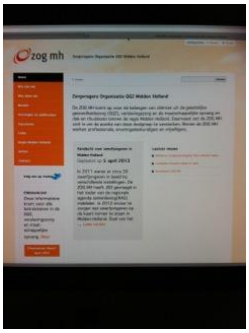

Regelmatig bezoeken mensen onze website en het is dan ook een belangrijke bron van informatie. We vragen regelmatig aan cliënten of ze kritisch onze website willen beoordelen en passen de website zo nodig weer aan. Wekelijks wordt de site door een vaste vrijwilliger van de ZOG MH up-to-date gehouden en zetten we de belangrijke zaken erop. Er is ook een chatmogelijkheid op onze site, mensen kunnen reageren op artikelen die we erop zetten. Regelmatig krijgen we een reactie, dit stimuleert de ZOG MH om te streven naar een site die actueel is. In 2014 zijn er 5926 bezoekers op onze site geweest dat is bijna een verdubbeling ten opzichte met 2013, waarvan 75% nieuwe bezoekers waren (bron: google analytics).

4.4 ZOG MH op Twitter

In juni 2012 heeft de ZOG MH besloten om meer aan social media te doen, enerzijds om te laten zien waar ze, naast de reguliere projecten, mee bezig zijn en anderzijds om up-to-date te blijven over het nieuws binnen de GGz, de verslavingszorg en de maatschappelijke opvang. De ZOG MH had aan het eind van 2012 al snel 400 volgers. Eind 2014 had de ZOG MH 1135 volgers. Iedere week verstuurt de ZOG MH een aantal tweets met nieuws. U kunt de ZOG MH dus volgen via twitter: **@zogmh.**

4.5 ZOG MH op Facebook

Tijdens de Week van de Psychiatrie, maart 2014, is de ZOG MH nog actiever geworden op social media door ook op Facebook een pagina aan te maken. Op Facebook zijn steeds meer cliënten actief en kunnen daardoor op een laagdrempelige manier het nieuws en activiteiten van ZOG MH volgen.
U kunt ZOG MH volgen op Facebook onder **ZOG MH** (met hoofdletters).

4.6 Week van de Psychiatrie 2014: Baas in eigen leven
Betekenis geven aan eigen kracht en eigen regie

Maandag 24 maart Landelijke **Breingeindag** Gemeentehuis van Almere. Tijdens de ochtend heeft de ZOG MH een voordracht gehouden en in de middag een workshop.
Dinsdagmiddag 25 maart was er in de **"werkplaats" eigen regie.** Een bijeenkomst over toolkits.
De inleiding van het thema ging over de tools die met elkaar voor de eigen regie zorgen.
Op woensdag was er een **High Tea voor dak- en thuislozen met ambtenaren en wethouders uit Midden-Holland** in de Zalm. Donderdag was er **de themabijeenkomst** waarin met name ervaringsdeskundigen aan het woord waren met de bezoekers. Op zaterdag 29 maart heeft de ZOG MH meegedaan aan **de Geluksroute met Goed begroeten**, er zijn heel wat handen geschud. Soms een praatje gemaakt en soms even gelachen. Met de vele attributen die de 'goed-begroeten-bakfiets' rijk was hebben we in de binnenstad van Gouda gratis geluk uitgedeeld! We kijken terug op een mooie week voor elk wat wils waar veel mensen aan hebben deelgenomen.

4.7 Ondersteuning mantelzorgers (O)GGz
De ZOG MH heeft zich ook dit jaar weer ingezet voor de mantelzorgers (O)GGz, onder andere door het familiespreekuur via het STIP en het tweemaandelijks overleg met de mantelzorgers, maar vooral door de belangen en wensen van de (O)GGz mantelzorgers te vertegenwoordigen in regionaal en lokaal overleg.
De wensen van (O)GGz mantelzorgers zijn:

- Op regionaal niveau een onafhankelijke (O)GGz familievertrouwenspersoon (FVP) een belangenbehartiger voor de (O)GGz mantelzorgers door hun signalen te vertalen in zaken die verbeterd moeten worden in de (O)GGz zorg of de zorg voor de mantelzorgers;
- Regulier cursusaanbod faciliteren en financieren t.b.v. mantelzorgers (O)GGz, waaronder:
  - een cursus interactieve vaardigheden om grenzen te leren bewaken, weerbaarheid te vergroten t.o.v. cliënt en/ of partner en hulpverlening;
  - deskundigheidsbevordering om te leren om in contact met behandelaars gelijkwaardig te kunnen communiceren;
- Voldoende aanbod aan respijtvoorzieningen, praktische en geestelijke steun voor mantelzorgers (O)GGz;
- Goede doorverwijzing via de zorgloketten van gemeenten naar ondersteunende instanties: de mogelijkheid tot Preventieve Ondersteuning Mantelzorg (POM);
- Gemeenten moeten zich inzetten voor de imagoverbetering en taboedoorbreking van de (O)GGz doelgroepen en hun mantelzorgers;
- De kwetsbaarste groep binnen de (O)GGz-mantelzorgers zijn de jongeren, zij verdienen extra aandacht en ondersteuning;

- Ondersteunen van ouder/familie verenigingen/organisaties, o.a. Ypsilon, Labyrint in perspectief, Balans, Vereniging voor Manisch Depressieven en Betrokkenen (VMDB);
- (O)GGz-instellingen motiveren om een familieraad aan te stellen.

Conclusie
De ZOG MH maakt zich zorgen om de mantelzorgers, want zij hebben als ouder of als kind een zware taak, vaak voor de rest van hun leven. De gemeenten koersen meer op de toename van zorg en ondersteuning van de mantelzorg maar deze zijn vaak al overbelast. Er moet extra aandacht en uitvoering gegeven worden aan de wensen van de (O)GG-mantelzorgers! De ZOG MH zal zich hiervoor blijven inzetten!

4.8 Informatie verzameld voor de Sociale kaart (O)GGz Midden-Holland
Vrijwilligers hebben zich ingezet om de informatie en veranderingen in de regio te inventariseren zodat we de sociale kaart in 2015 wellicht weer up-to-date kunnen maken.

4.9 Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling
Per 2013 werken we met een protocol. Wij zijn voornamelijk bezig zijn met het bespreekbaar maken van de zorgen omtrent opvoeding van de kinderen met ouders. Ouders zijn over het algemeen erg blij met dit gesprek: ouders maken zich ook zorgen en weten vaak niet welke mogelijkheden er zijn. Informatie voorlichting en toeleiding naar adequate hulp is hierin onze rol. Daarnaast is er, door het protocol, een bewustere werkwijze met specifieke aandacht en vraag naar betrokkenheid van kinderen. Bij de individuele cliëntondersteuning kunnen we met name vrouwen die met mishandeling te maken hebben, door bespreken, voorlichting en het perspectief bieden, de eigen regie bevorderen, waardoor vrouwen tot actie kunnen komen.

4.10 Overlegtafels met de achterban

4.10.1 Het cliëntenraden, Wmo- mantelzorgoverleg

Hier komen alle cliëntenraden van de GGz-instellingen, Verslavingszorg, Maatschappelijke opvang (MPPG/Reakt, Kwintes, Leger des Heils, Brijder, GGz MH, Eleos, VOC en familievereniging Ypsilon) om de maand bij elkaar, dit heeft in 2014 zesmaal plaatsgevonden. Thema's die aan bod zijn geweest zijn: decentralisaties, zorginkoop, herstelondersteunende zorg, cliënt- participatie in de toekomst, evenals de voorbereiding Week van de Psychiatrie. Met het oog op de komst van de decentralisaties hebben we de Regionale initiatiefgroep Wmo Midden-Holland, waarin vertegenwoordigers GGz uit de Wmo-raden zaten, toegevoegd aan het cliëntenraden- familie overleg. Dit was tot en met 2013 een zelfstandig overleg. Iedereen is tevreden met de samenvoeging van deze overleggen.
In oktober hebben we tijdens dit overleg alle wethouders (Wmo, Jeugd en Participatie) van alle gemeenten in Midden-Holland uitgenodigd. Er was een grote opkomst het was een waardevol overleg waarin veel zaken rond de komende transities zijn besproken.

4.10.2 Daklozenoverleg
In 2009 is de ZOG MH gestart met het daklozenoverleg. Dit overleg bestaat uit mensen die dak- en thuisloos zijn, die wel/geen gebruik maken van bestaande voorzieningen. De straatadvocaat en de directeur van de ZOG MH hebben met een groep van ongeveer 12 personen per keer overleg. In 2014 heeft dit overleg vijfmaal plaatsgevonden. De beleidsambtenaar (O)GGz en de wethouder zijn ook eenmaal bij de overleg aanwezig geweest. Op uitnodiging zijn aanbieders ook aanwezig als dit voor het overleg gewenst is. Uit deze overleggen zijn allerlei signalen gekomen die besproken worden op de daarvoor bestemde plaatsen en waarmee de straatadvocaat aan de slag is gegaan (lees verder op pag. 25).

5. Projecten ZOG MH

5.1 Maatschappelijk Steunsysteem (MSS) en project Ervaringscoaches

Een maatschappelijk steunsysteem ondersteunt mensen met een psychische kwetsbaarheid bij hun wensen en doelen om (weer) te participeren in de samenleving. In navolging van de Verenigde Staten zijn er in Nederland vanaf de jaren '90 van de vorige eeuw in diverse regio's maatschappelijke steunsystemen ontstaan door de inzet van de geestelijke gezondheidszorg, gemeenten, welzijnsinstellingen, woonvoorzieningen en andere maatschappelijke instanties. Door gezamenlijke activiteiten en projecten, interventies en begeleiding, ondersteunen zij mensen vooral bij het zelfstandig functioneren, sociale contacten opbouwen, dagbesteding vinden, arbeid en vrijwilligerswerk krijgen en deelnemen aan sportverenigingen, buurtactiviteiten of andere dagactiviteiten (Weeghel & Kroon, 2000).

In 2012 heeft de ZOG MH het initiatief genomen tot een pilot MSS met zes andere partijen. We hebben met betrokkenen ervaren dat deze manier van werken een verbetering is voor cliënten. De gemeenten hebben vanuit de RAS-middelen dit project in 2013/2014 gecontinueerd met ondersteuning vanuit Jeugd Samenleving Opvoeding (JSO).

Doel:
Het realiseren van een expliciete samenwerking in een Maatschappelijk steunsysteem gericht op wonen, welzijn en zorg. Op die manier kunnen voorzieningen en diensten breder toegankelijk gemaakt worden voor de doelgroep: mensen met (ernstige) psychische aandoeningen en psychosociale problematiek. Hierdoor wordt hun maatschappelijke participatie bevorderd.

Samenwerking vanuit een maatschappelijk steunsysteem krijgt vorm op drie niveaus:
1. een persoonlijk netwerk met en rond individuele mensen met een psychische kwetsbaarheid
2. een hulpverlenersnetwerk van professionele hulp- en dienstverleners, vrijwilligers, etc.
3. een bestuurlijk netwerk van wethouders, bestuurders van zorgaanbieders en andere voorzieningen in een regio.

Coördinatie project ervaringscoaches:
De projectcoördinator leidt mensen op tot ervaringsdeskundige. Hiervoor worden deelnemers geworven. Daarnaast fungeert de coördinator als een verbindende factor tussen de aanbieders en cliënten en de in te zetten ervaringsdeskundigen. Dit projectonderdeel is opgegaan in het nieuwe project Herstel en Participatie

Opbrengsten voor cliënten
Acht cliënten binnen MSS ondersteund door ervaringscoaches.
Cliënten geven aan het contact met de ervaringscoach als zinvol te ervaren. Ervaringscoaches begrijpen zelf wat het is om psychische en/of verslavingsproblemen te hebben. Ze geven vanuit eigen ervaringen praktische tips en bieden handvaten hoe hier zelf mee aan de slag te gaan. De inbreng van ervaringen van ervaringscoaches biedt hen herkenning en hoop dat je meer bent dan je problematiek en waardoor je verder in je herstel kunt komen.

Resultaten na contact met ervaringscoach:
- Activiteiten buitenshuis gaan ondernemen (wandelen, fietsen, koffie drinken, winkelen etc.);
- Starten met vrijwilligerswerk;
- Oriënteren op cursussen herstel;

- Doorstroom vrijwilligerswerk;
- Individuele empowerment;
- Volgen van een opleidingstraject tot ervaringscoach.

Rol ervaringscoaches in Maatschappelijk Steunsysteem
In diverse MSS werkgroep vergaderingen waarbij verschillende uitvoerenden van organisaties op het gebied van wonen, zorg en welzijn aanwezig waren is er voorlichting gegeven over de rol van een ervaringscoach in de ondersteuning van cliënten. Er bestaat nog veel onduidelijkheid over de precieze rol, taak en functie van een ervaringscoach. Daarvoor is een stuk geschreven: 'De ervaringsdeskundige inzet van ervaringscoaches binnen MSS'. Dit stuk is vastgesteld binnen de stuurgroep en managementgroep. In de praktijk blijkt dit niet te beklijven. Er zal steeds opnieuw aandacht besteed worden aan voorlichting en uitleg over de betekenis van ervaringsdeskundigheid en de rol van ervaringscoaches binnen MSS. Vragen die er leven zijn: Wat mogen ervaringscoaches wel en niet? Zijn ervaringscoaches niet te kwetsbaar? Leggen ervaringscoaches hun eigen ervaring en oplossingen niet op bij cliënten? Zijn ervaringsdeskundigen te emotioneel betrokken? Is het wel goed dat ze alleen naar een cliënt gaan? Beschikken ze wel over gesprekstechnieken?

Opbrengsten MSS
- Meer bekendheid en inzicht in de meerwaarde van ervaringsdeskundigheid in de ondersteuning van cliënten;
- Inzet van ervaringscoaches in informatie en advies over psychische stoornissen en verslaving;
- Doorstroom van eigen cliënten naar opleidingstraject en vrijwilligerswerk als ervaringscoach;
- Bewustwording en aandacht voor cliëntenperspectief in de ondersteuning van cliënten
- Meer bekendheid van MSS in de regiogemeenten.

Deelname landelijk project: Ervaringsdeskundigen in de wijk
Het project is een samenwerking van Movisie, Landelijk Platform GGz (LPGGz), stichting Door en Voor (regio Noordoost-Brabant), het Makelpunt van Cliëntenbelang Amsterdam en de ZOG MH. Door het jaar heen vinden uitwisselingsbijeenkomsten plaats tussen de projectleiders en ervaringsdeskundigen. Zij zetten zich in de wijk in als ondersteuner, kwartiermaker of coach van mensen in kwetsbare situaties, die behoefte hebben aan een steuntje in de rug om hun leven naar eigen wensen en mogelijkheden in te vullen. Movisie en LPGGz monitoren zo het project en doen ook onderzoek naar de opbrengsten. In 2014 is dit project afgerond met twee onderzoeksverslagen die op onze website zijn te vinden. (1- 'Zij begrijpen mij' algemeen 2 'Zij begrijpen mij' ervaringscoaches Gouda)

Resultaten project ervaringsdeskundigen in de wijk
- Uitwisselen en delen van kennis en ervaringen over inzet van ervaringsdeskundigen in cliënt- ondersteuning;
- Bespreken van knelpunten en het vinden van oplossingen bij de inzet van ervaringsdeskundigen in individuele cliëntondersteuning;
- De ZOG MH is gevraagd om een workshop te geven op een landelijk congres om de expertise in te zetten over werken in de wijk met ervaringsdeskundigen.

Speerpunten 2015:
- MSS wordt gezien als een werkwijze/middel en niet als iets extra wat men moet doen. Het is een manier van werken die men zich eigen kan maken. –
- Het project "Herstel en Participatie" en MSS zullen voor een groot gedeelte worden samengevoegd omdat er veel overlap is.

- Voorlichting geven over de betekenis en meerwaarde van ervaringsdeskundigheid en de rol van ervaringscoaches

5.2 Aandacht voor zwerfjongeren

Vanuit de RAS-middelen heeft de ZOG MH in 2012 aan JSO gevraagd om in kaart te brengen hoe groot de doelgroep zwerfjongeren is en hoe deze eruit ziet. Samen met GGD HM is er een registratiesysteem opgezet om meer zicht te krijgen op de doelgroep. Verder is de JSO gevraagd in gesprek te gaan met allerlei instellingen die in aanraking kunnen komen met zwerfjongeren om hen te motiveren zwerfjongeren te registreren, zodat de omvang van de problematiek bekend is. Zwerfjongeren zijn als een belangrijk onderwerp opgenomen in het regionale beleidskader Maatschappelijke Zorg Midden-Holland 2013-2016. In 2013/2014 is het project vanuit de RAS gecontinueerd met de naam Jongeren onder Dak (JOD). JSO heeft uren gekregen om de coördinatie voor de managementgroep en werkgroep zorgcoördinatoren (ZoCo's) te realiseren. De ZOG MH heeft zitting in beide overleggen. In de werkgroep ZoCo's zet de straatadvocaat zijn expertise in maar functioneert zelf niet als zorgcoördinator, deze worden geleverd door de aanbieders (REAKT, Kwintes, ASVZ, Stek jeugdhulp).

5.3 Jeugdparticipatie: hoe staat het ermee?

Om de aard en de vorm van de participatie van de jeugd/jongeren binnen de jeugdinstellingen te inventariseren, heeft de ZOG MH in 2012 aan JSO gevraagd, een onderzoek uit te voeren, vanuit de Regionale Agenda Samenleving uren voor ondersteuning van gemeenten in Midden-Holland.
Doel: er wordt een overzicht gegeven van alle vormen van participatie/medezeggenschap van de jeugd binnen de zorginstellingen in Midden-Holland.

In 2013 en 2014 hebben de gemeenten dit project gecontinueerd. JSO heeft de opdracht gekregen om participatie van jeugd te realiseren en ambassadeurs te koppelen aan ambtenaren Jeugd, in voorbereiding op de transitie Jeugd.
De ZOG MH heeft in 2014 nauw samengewerkt met JSO en de andere partners die bij dit project betrokken waren. De ZOG MH heeft deelgenomen aan alle overleggen en bijeenkomsten met ouders en jongeren. Vanwege de training 'werken met eigen ervaring' die de ZOG MH specifiek voor jeugd heeft gegeven heeft de ZOG MH steeds meer input van jeugd, wat ook meegenomen wordt binnen dit project.

5.4 Het project Ervaringsdeskundigheid (O)GGz

Versterken ervaringsdeskundigheid van cliënten

Sinds het project in 2009 formeel van start is gegaan is het doel onveranderd: op basis van persoonlijke ervaringsverhalen voorlichting geven over herstelprocessen, de betekenis van goede bejegening, effecten van stigmatisering en de weg naar maatschappelijke participatie met als doel een brug te slaan tussen de doelgroepen en de samenleving. Met dit project zetten we ons met behulp van mensen afkomstig uit de doelgroepen, in voor het verstevigen van de positie en de deelname van de doelgroep aan de samenleving.
Door de huidige veranderingen in de zorg wordt steeds meer een beroep gedaan op onze expertise.

Resultaten en succesvolle activiteiten

-"Weer aan het werk gaan, hoe doe je dat?"
In september is een themabijeenkomst gehouden over het weer aan het werk gaan na een periode van psychische ziekte, verslaving of dakloosheid. Cliënten en ervaringsdeskundigen leverden veel

input hierover. Deze input is gebruikt om een workshop op maat te maken voor ambtenaren die te maken krijgen met mensen die weer (of niet) aan het werk kunnen.

-"Baas in eigen leven?!"
Voor de Week van de Psychiatrie is in maart een themabijeenkomst gehouden "Baas in eigen leven?!" Hier waren cliënten, hulpverleners en ambtenaren aanwezig. Voor cliënten werd het inzichtelijker hoe eigen regie werkt en versterkt kan worden. En er werd geconcludeerd dat het belangrijk is dat cliënten hun eigen verhaal kunnen blijven vertellen om inzicht te verschaffen bij instellingen en beleidsmakers.

-Twee ervaringsdeskundigen hebben betaald werk elders gevonden.
-Er zijn nieuwe ervaringsdeskundigen opgeleid. Een aantal heeft ons ook weer verlaten. Deze uit- en instroming is inherent aan de aard van het project,.
-Voor het eerst is er een "partner van" als voorlichter opgeleid.
-In het najaar zijn er voor het eerst ook jongeren opgeleid als voorlichter.
-Verzelfstandiging van senior ervaringsdeskundigen om zelfstandig klussen uit te voeren.
-De opleiding voor maatjes/adviseurs in de jeugdzorg is in november ook in Den Haag gestart voor Bureau Haaglanden/JIP. Hierbij wordt tevens een trainer opgeleid.

Doelen van het project:
-Beïnvloeden en verminderen van (zelf)stigmatisering en exclusie;
-Doorbreken van het taboe op psychische stoornissen, verslaving, dak- en thuisloosheid en maatschappelijke opvang;
-Bevorderen van het herstelproces van de ervaringsdeskundigen en hun weg naar maatschappelijke participatie;
-Bevorderen van de emancipatie van het individu en de collectieve positie van de groep kwetsbare burgers;
-Beïnvloeden en bevorderen van aspecten van herstel ondersteunende zorg bij regionale zorgaanbieders;
-Beïnvloeden van werkwijze van toekomstige hulpverleners door het geven van gastlessen;
-Expertisecentrum voor ervaringsdeskundigheid.

De werkwijze en inhoud van het project
Aan het project wordt deelgenomen door een groep ervaringsdeskundigen/vrijwilligers. Voorwaarde voor deelname is de cursus 'Werken met eigen Ervaring'. De groep ervaringsdeskundigen komt onder begeleiding van de projectcoördinator maandelijks bij elkaar voor intervisie en overleg. De activiteiten van de groep bestaan uit het verzorgen van voorlichtingen, gastlessen, trainingen, speeddates en thema- en herstelbijeenkomsten. De basis van deze activiteiten vormen de persoonlijke ervarings- en herstelverhalen als cliënt van de GGz/verslavingszorg/opvang voor dak- en thuislozen. De projectcoördinator verzorgt de coördinatie van de diverse activiteiten, zowel praktisch als inhoudelijk.

De projectcoördinator leidt in de cursus 'Werken met eigen Ervaring' ook medewerkers op die bij het STIP worden in gezet en mensen die de straatadvocaat kunnen ondersteunen bij zijn voorlichtingsactiviteiten.

In de praktijk
De voorlichtingen vinden voor een zeer verschillend publiek plaats: van ambtenaren tot leerlingen VMBO. Het gaat steeds om maatwerk, om bij iedere voorlichting aan te sluiten bij de wensen van de klant in combinatie met leeftijd, aard en samenstelling van het publiek. Het kan hierbij gaan om inzicht te geven in het dagelijkse leven met een bepaalde diagnose, of om over het verloop van een herstelproces te vertellen, of om een voorbeeld te geven vanuit leerling van een Social Work

opleiding: *''Ik heb geleerd dat bejegening 80% van de hulpverlening i en om als hulpverlener in de toekomst zo transparant mogelijk te werken van mens tot mens i.p.v. alleen als hulpverlener-cliënt."*

Activiteiten in 2014
In totaal hebben we de volgende activiteiten georganiseerd:

42 Gastlessen, op MBO/HBO beroepsonderwijs en middelbaar onderwijs VMBO/HAVO;
5 Speeddates, ook op MBO/HBO beroepsonderwijs;
5 Voorlichtingen en themabijeenkomsten (ambtenaren, instanties, zorgaanbieders, etc)
10 Bijeenkomsten van de Herstelgroep;
3 Cursussen 'Werken met eigen ervaring' (twee bij ZOG MH en één bij Bureau Haaglanden)

-Bijdrage aan invulling van nationaal congres 'Anders denken over psychische aandoeningen' 10 september 2014 met stand en workshop.
- twee workshops op de 'Voor de Jeugd Dag' van VNG en VWS op 27 oktober 2014 in Amsterdam met de ervaringsdeskundigen jeugd.
-In Gouda is voor VIP een succesvolle anti-stigma bijeenkomst gehouden voor bestuurders en coördinatoren van vrijwilligersorganisaties.
-Begin juni is de projectcoördinator (samen met de projectcoördinator Herstel en Participatie) op verzoek van 'Gek Op Werk' naar Engeland geweest in verband met het Europese project 'Employability for disabled people without barriers'. Hier hebben ze het nabij Birmingham gelegen Walsall College bezocht. Aansluitend hierop werd Recovery College Liverpool aangedaan. Bij dit "herstelcollege" zijn veel ervaringen uitgewisseld over het werken met ervaringsdeskundigen.

Op afroep zijn onze ervaringsdeskundigen ingezet bij diverse beleidsoverleggen.
-Gemeente en instellingen binnen de regio: Participe, ROC ID-college Gouda, afd. Gezondheidszorg, Welzijn en Verpleegkunde; Kwintes; Leger des Heils; Leerplicht- en beleidsambtenaren; JSO.
-Gemeenten en instellingen buiten de regio: Bureau Haaglanden; Haagse Hogeschool; Hogeschool Leiden; ROC Midden-Nederland; Werkbezoek Jetta Klijnsma: Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, ID College Woerden.

Signalen en trends
Door de transitie in de zorg zijn we veel gevraagd om onze expertise in te brengen bij overleggen met beleidsmakers.
Het opleiden van jeugdigen als ervaringsmaatje (en adviseur) in de jeugdhulpverlening heeft vervolg gekregen door een cursus 'Werken met Eigen Ervaring' als ervaringsmaatje bij Bureau Haaglanden.

Conclusie
Onze opleiding tot ervaringsdeskundige is een goed product, zowel voor onze eigen organisatie als op andere plekken in het land. Het is wenselijk dat er meer trainers komen. Dit jaar is begonnen met het opleiden van een externe trainer op verzoek van Bureau Haaglanden en in 2015 wordt een eigen trainer opgeleid.
De gastlessen en speeddates op scholen worden nog steeds als zeer zinvol ervaren *"Ik heb eindelijk wat geleerd op school en dat gebeurt niet elke dag".* Dat we zelfs door Hoge School Ede gevraagd zijn geeft aan dat onze voorlichting een niveau hebben die blijkbaar niet overal verkregen kan worden.

Plannen voor 2015
We willen blijven meedenken met gemeenten over de doorontwikkeling van decentralisaties, sociale wijkteams, participatie, jeugd en MSS. Wij willen ook meedenken over hoe om te gaan met vrijwilligers(werk) en hoe eventuele doorstroom naar betaald werk voor alle betrokken partijen het best aangepakt kan worden.
We willen meer jeugd gaan opleiden en inzetten of mogelijk maken dat ze elders ingezet worden.
In 2015 leiden we ook een eigen nieuwe trainer op om de cursus 'Werken met Eigen Ervaring' te kunnen geven.
De in dit kader opgeleide jongeren kunnen ook meedenken over de transitie in de jeugdzorg.

"Weer aan het werk gaan, hoe doe je dat?"
Hier is dus een workshop uit voortgekomen voor ambtenaren die te maken krijgen met mensen die weer (of niet) aan het werk kunnen. In Gouda stond deze workshop gepland voor 12 tot 15 poortwachters, preventiemedewerkers en re-integratie ambtenaren. Uiteindelijk zouden er maar drie deelnemers zijn en dat was helaas te weinig om het doorgang te laten vinden. Mogelijk wordt deze workshop in 2015 wel opgenomen in het standaard opleidingspakket.
In de K5 gemeente staat deze workshop in de planning voor april 2015.

5.4.1 Herstelgroep
De herstelgroep kwam iedere maand bij elkaar om een thema te bespreken. De herstelgroep werd door twee ervaringsdeskundigen geleid. Er was voldoende belangstelling voor de herstelgroep: er waren ongeveer 10 deelnemers. In verband met het nieuw project "Herstel en Participatie" wordt deze herstelgroep begin 2015 overgeheveld naar dit nieuwe project.

5.5 Project de straatadvocaat: belangenbehartiging/participatie voor dak- en thuislozen

Dit project is gestart in juli 2007. De ZOG MH wil graag de wensen van de doelgroep inventariseren en de cliëntenparticipatie binnen de doelgroep bevorderen. De straatadvocaat werkt 14 uur per week op dinsdag en donderdag.

Met de 'Straatadvocaat' wil de ZOG MH de wensen van de doelgroep inventariseren en de medezeggenschap en cliëntenparticipatie binnen de doelgroep bevorderen. Het doel daarbij is te komen tot goede cliëntgerichtheid en integrale hulp en ondersteuning aan dak- en thuislozen in Midden Holland.

Het verhaal van een vrouw uit een regiogemeente: Ik ken haar nu zo'n twee jaar. Ze kwam bij me omdat haar een WWB-uitkering geweigerd werd. Ze zou 'samenwonen' met een man. Dit was niet zo aldus mevrouw: ze mocht gebruik maken van zijn woning omdat ze geen eigen woonruimte had en nergens onderdak had voor haarzelf en haar dochter van 16. Een beroep op ondersteuning van het maatschappelijk werk (Kwadraad), UWV en gemeente leverden bij herhaling niets op en het fraudeteam van de gemeente rapporteerde, dat ze volgens de letter van de wet een gezamenlijk huishouden voerde. Gevolg: geen uitkering en zelfs een probleem met de belastingdienst omdat ze geen recht meer op zorgtoeslag had. Moeder sliep dus op de bank bij een goed bedoelende burger en dochter woonde tijdelijk bij een zus van ma. Mijn hulp bestond gedurende ruim een jaar uit contact leggen met de ambtenaar Sociale Zaken en de beleidsmedewerker (Maatschappelijke) Zorg van die gemeente, uitleg geven aan mevrouw over wet- en regelgeving omdat brieven vaak moeilijk te lezen zijn en zij de taal niet machtig is omdat ze 17 jaar terug uit Hongarije naar Nederland gekomen is. Het liep in haar leven 'mis' nadat ze in 2010 zonder werk kwam te zitten. Het werd een moeizaam proces. Wet is wet en op maatwerk zijn ambtenaren en instanties vaak niet ingesteld. Mevrouw voelde zich door mij wel gehoord en gesteund en sterkte haar om verder te gaan! Toch

heeft dit verhaal een happy end. Mevrouw, en vooral mensen uit haar omgeving, besloten uiteindelijk in een streekblad aandacht te vragen door een paginagrote publicatie over haar situatie. Ik adviseerde over de inhoud en sprak met de journalist het artikel door. Het werd een waarheidsgetrouw en integer artikel – zelfs met foto, dat moet je maar durven om zo openlijk in de huis-aan-huiskrant te staan. Na publicatie ging het snel. De wethouder ging zich er mee bemoeien, er kwam een eigen huurwoning en dus recht op een uitkering en toeslagen. Inmiddels woont haar dochter weer bij haar en heeft mevrouw ook nog een deeltijdbaantje gevonden. Hulde aan het doorzettingsvermogen van mevrouw en aan de vrienden uit haar omgeving die haar bleven steunen.

Ontwikkelingen 2014
2014 is een jaar geweest waarin er vaak in soortgelijke situaties als in het hiervoor beschreven verhaal een beroep op de straatadvocaat gedaan werd. Dakloos worden door het verliezen van een baan, het verbreken van een samenlevingsverband, door huurachterstand, schulden, op de vlucht zijn na bedreigingen of na ontslag uit detentie. Soms door een combinatie van factoren, soms door gevolgen van een psychiatrische stoornis of verslaving, maar lang niet altijd, er zijn veel oorzaken waardoor je dakloos kunt worden. Het kan iedereen overkomen. Vaak lukt het mensen door een beroep te doen op de woningcorporatie, hun familie vrienden of buren, het algemeen maatschappelijk werk, de geestelijke gezondheidszorg, de dag- of nachtopvang om een oplossing te vinden voor hun multi-problemen. Soms lopen ze vast in alle bureaucratie en formaliteiten. Vaak in zo'n geval omdat bij een complex probleem de ambtenaren en hulp-/zorgverleners het probleem niet onderkennen, niet kunnen helpen omdat hulp bieden niet binnen hun mogelijkheid of competentie valt – en dat is erger, er niet voor betaald wordt of denkt dat een ander het wel oplost. En dan als dat zich voordoet komt vaak de straatadvocaat in beeld.

Cliëntondersteuning
Centraal in de benadering staat een anticiperende houding met aandacht voor eigen wensen en mogelijkheden van het individu in zijn of haar specifieke context.
Individuele cliëntcontacten zijn er op straat, telefonisch, tijdens spreekuren op de Tielweg, 'wandelgangen', bij MPPG/Reakt op de Hoge Gouwe en per e-mail. Cliënten maken gebruik van de diensten van de straatadvocaat om informatie te krijgen over opvangmogelijkheden, wet- en regelgeving, bezwaar en beroep bij boeteoplegging, toeleiding schuldhulpverlening e.d. Anderen zien in de straatadvocaat een luisterend oor, een betrokken neutrale of onafhankelijke vertrouwenspersoon waar zij hun kritieken of sores kwijt kunnen zonder dat er directe hulpverleningsgevolgen zijn. Leidt een contact tot een concrete ondersteuning- of verwijzingsvraag dan vindt vaak verwijzing naar het STIP (ZOG MH) en Kwadraad plaats of wordt er toe geleid naar contacten met opvang- en zorgaanbieders zoals het Leger des Heils of MPPG/Reakt.
Doel 2015
Individuele cliëntondersteuning wordt nog belangrijker, nu maatwerk en ondersteuning vanuit sociale teams sleutelwoorden Wmo 2015 zijn. Uitbreiding van cliëntondersteuning door de ZOG MH op de dagopvang op Hoge Gouwe 65 biedt nieuwe perspectieven. Inzet van geschoolde ervaringsdeskundigen die daar een bijdrage aan leveren is een nieuwe ontwikkeling die een uitdaging in zich heeft.

Belangenbehartiging
Daklozenoverleg/cliëntenparticipatie
Een specifieke groep maakt gebruik van mogelijkheden voor belangenbehartiging door via de straatadvocaat en het daklozenoverleg, waarvan de straatadvocaat de organisator en ondersteuner is, de positie van dak- en thuislozen onder de aandacht te brengen en te verbeteren in contact en overleg met gemeente, beleidsmakers, dienstverleners en instanties. Knelpunten worden gesignaleerd en er wordt aandacht voor participatie gevraagd. Een veranderplan (themagerichte bijeenkomsten, spreekuren op locatie, voorlichting cliëntenparticipatie) is in de maak. Overleg met Leger des Heils en de Centrale Cliëntenraad van deze organisatie is gaande. Vanuit de CCR van

MPPG/Reakt is er een contactpersoon. Met Brijder Verslavingszorg, Kwintes Vrouwenopvang en Palier zijn er contacten met cliëntenraadsleden. Siriz heeft nog steeds geen cliëntenraad, we zijn hier meerdere malen over in gesprek geweest. De VOC (Kwintes), de MPPG/Reakt en het Leger des Heils nemen deel aan het cliëntenraden/Wmo/familieoverleg van de ZOG MH. In 2014 is In contacten met de gemeente, voorlichting aan o.a. wethouders van Gouda en regiogemeenten en ook werkgroepen MO onze cliëntenorganisatie vaak mede vertegenwoordigd door ervaringsdeskundige cliënten.

Doel 2015

Cliëntenparticipatie zal in 2015 een nieuwe vorm aan kunnen gaan nemen. Collectieve participatie zal zich meer met thema's zoals dagbesteding, (vrijwilligers-)werk en uitkering, herstel en participatie gaan bezig houden. Het aangaan van die dialoog heeft betrekking op meer levensgebieden en is vaak instelling overstijgend. Dit vraagt om nieuwe werkvormen.

Belangenbehartiging en vertegenwoordiging

Er is contact met het Leger des Heils (Het Kompas), Parnassia/Reakt, GGZ MH, Brijder, Vrouwen-opvangcentrum (Kwintes) en Siriz (Tienermoederhuis). Deelname door de straatadvocaat (of indirect door afstemming met de vertegenwoordiging in werkgroepen door de directeur van de ZOG MH) aan gemeentelijke werkgroepen op het gebied van armoedebestrijding, regiobinding met warme overdracht, overgang transities 2015, zwerfjongerenproject (zorg coördinatieproject Jongeren Onder Dak) en de winteropvangregeling in de regio Gouda. Dit is een zeer divers palet. In alle overlegsituaties probeert de straatadvocaat het cliëntenperspectief voor het voetlicht te brengen. Ook hier is de inzet of een bijdrage van een ervaringsdeskundige vaak verhelderen als het om het perspectief van de cliënt (zijn/haar stip op de horizon) gaat.

Doel 2015

Er is een trend dat binnen de maatschappelijke (opvang)zorg de samenwerking tussen de instellingen en gemeente wordt verbeterd. Tegelijkertijd vinden er veel veranderingen plaats en is er onduidelijkheid hoe het transitiejaar 2015 gaat verlopen. Hoewel het lijkt alsof hierdoor, met name op instellingsniveau, minder structurele aandacht bestaat voor de inbedding van cliëntenparticipatie/ medezeggenschap. Eerst de eigen organisatie op orde en dan de cliëntenorganisatie, lijkt het motto *Mooi resultaat*: Aandacht voor aansluiting van de nacht- en dagopvang is een onderwerp dat vaak in het Daklozenoverleg aan de orde is geweest. Reflectie op plannen van gemeente, Leger des heils en MPPG/Reakt in een project waar ZOG MH ook bij betrokken is resulteert in een gedeeltelijke zondag-openstelling per 2015 van de dagopvang en de eerder genoemde inzet van ervaringsdeskundige vrijwilligers binnen cliëntondersteuning.

Andere speerpunten 2014

1. Bewustwording in gang zetten voor het voeren van eigen regie.

   Bewustwording van eigen regie in de MO en VO staat in de kinderschoenen. De meeste cliënten zijn door problemen op meerder levensgebieden de grip op eigen leven kwijt.

   Door cliënten uit te nodigen deel te nemen aan de projecten van de ZOG MH Scholing ervaringsdeskundigen en Herstel en Participatie willen wij goede voorbeelden van het voeren van eigen regie uit de MO en VO beschrijven en deze presenteren aan cliënten en werkers in de opvang. In 2014 hebben meerdere cliënten, vooral jongeren zich voor de scholing gemeld. (Zie verder bij projecten Ervaringsdeskundigeheid en Participatie en herstel)

   Speerpunt 2015

   Actieve werving onder (ex)cliënten uit de maatschappelijke opvang deel te nemen deel aan scholings-, voorlichtings- en vrijwilligersactiviteiten. De mogelijkheden om dit, op maat, denk aan ondersteuning op de dagopvang, uit te breiden worden onderzocht. Wet- en regelgeving op het gebied van werk en inkomen bieden soms belemmeringen om zich in te zetten. "Cliënten moeten beschikbaar zijn voor werk en/of scholing" zijn signalen die we tegenkomen. Wordt geagendeerd in overleg met de gemeente.

2. Samenwerkingsprojecten (JOD zorgcoördinatie) met gemeente en ketenpartners

Deelname aan het JOD-project is zinvol gebleken. Binnen dit project worden de mogelijkheden van een integrale samenwerking en planvorming waarbij de cliënt centraal staat steeds duidelijker én ook de procedureafspraken die hiervoor noodzakelijk zijn. Een jongere die via dit project begeleid is heeft een presentatie gegeven aan het duaal overleg van alle samenwerkingspartners en de zorg coördinatoren (ZOCO's)
Speerpunt 2015
Voortzetting van JOD Zorgcoördinatie zal kritisch gevolgd blijven worden. Blijft dit een speerpunt voor alle betrokken samenwerkingspartners? Wordt dit voldoende gefaciliteerd en blijft de cliënt centraal staan als onderdeel van een eenduidige, samenhangende werkwijze volgens de 1-plan methodiek van vraaggericht en integraal werken.

3.Evaluatie Straatkaart.
De sociale kaart voor dak- en thuislozen in de regio was in 2014, na succesvolle introductie in 2013 aan evaluatie en een update toe. Met inzet van de daklozenambassadeur en andere vrijwilligers zijn er aanpassingen en verbeteringen in opgenomen. Het is nog niet gelukt een nieuwe versie te verspreiden. Er verandert nogal wat.

Speerpunt 2015
- Uitgave tweede druk vernieuwde versie van de straatkaart.
- Nieuw verspreidingsplan.

Algemeen

-De High Tea, de jaarlijkse gedachtewisseling met wethouders en beleidsambtenaren in de Week van de Psychiatrie, met als thema "Baas in eigen leven" werd goed bezocht door vertegenwoordigers van de dag- en nachtopvang, uit het Veerhuys en Kwintes Vrouwenopvang. We mochten er acht wethouders en ambtenaren ontvangen. Het bevorderen van eigen kracht, participatie en de (mogelijk zorgelijke) ontwikkelingen in het transitiejaar 2015 stonden hierbij centraal.
-Regelmatig wordt gebrainstormd over het dagbesteding- en vrijwilligersaanbod voor de doelgroep. Aansluiting bij of zelf ontwikkelen van cliënt gestuurde projecten maakt hier onderdeel van uit.
-Samen met de cliëntenraads-vertegenwoordiger van Het Kompas is deelgenomen aan de werkconferentie 'Zelfbeheer is geen Vanzelfbeheer' in Utrecht
-In het aantal deelnemers aan het Daklozenoverleg is na een kleine teruggang in het eerste halfjaar weer een groei te constateren.
Het Daklozenoverleg richt zich steeds meer op participatie, presentatie en gebruikmaken van eigen ervaring.
-De goede samenwerking met Stichting de Kring, diaconaal consulent en Inloophuis Domino, 'Swanenburgshofje, diverse huisartsen, politie en advocaten, deskundigen sociale wetgeving/UWV mogen in dit jaarverslag ook niet onvermeld blijven.

Contacten per gemeente januari - december 2014

Boskoop	1
Bodegraven/Reeuwijk	8
Gouda	168

Krimpenerwaard	30
Zuidplas	4
Waddinxveen	18
Vlist	2
Landsmeer*	1
Arnhem*	2
Totaal	**233**

*bron: Regipro *Regiobindingsvraagstuk*

De contacten hadden betrekking op:

Psychische gezondheid	3
Psychische hulp en steun	13
Andere gezondheidsproblemen	2
Dagelijks functioneren	248
Sociale zekerheid	56

Bron: Regipro

Acties hieruit voortvloeiend

Informeren	27
Ondersteunen*	295
Doorverwijzen	40

Bron: Regipro

**Ondersteunen een mix van verwijzen en ondersteunen. OGGz-clientèle vraagt vaak noodzaak om te blijven volgen*

5.6 Project toegang GGz allochtonen Midden-Holland

Een cliënt een het woord:
Ik zorgde al jaren voor mijn man die manisch-depressief was. De periodes dat hij depressief was, duurden steeds langer. Ik moest dan naast het huishouden en voor de kinderen zorgen ook boodschappen doen, omdat hij de deur niet meer uit wilde en mij ook niet naar buiten liet, deed ik af en toe stiekem mijn boodschappen bij de supermarkt. Van een kennis hoorde ik dat er een spreekuur is voor allochtone cliënten in de GGz. Daar ben ik onmiddellijk naar toe gegaan. Mijn man wilde eerst niet mee. Het heeft mij veel energie en tijd gekost om hem te overtuigen en te motiveren om gebruik te maken van het spreekuur.
Mijn man was in behandeling bij de GGz en had een casemanager. Door teveel verwachtingen die niet werden beantwoord en de communicatieproblemen had mijn man geen vertrouwen meer in zijn

casemanager. Over het spreekuur was mijn man zeer tevreden. Hij kon in zijn eigen taal zijn verhaal doen en voelde zich op zijn gemak.
Het ging op een gegeven moment niet alleen om de behandeling van mijn man, maar ook om mij en mijn kinderen die eronder leden. Ik voelde me ook niet zo goed, was moe en werd snel boos op mijn kinderen. Het was een hele moeilijke periode. Ik sprak de Nederlandse taal niet goed en kon mijn pijn en verdriet met niemand delen. Via het spreekuur ben ik bij NOAGG terechtgekomen waar ik een paar gesprekken heb gehad.
Mijn man is ernstig ziek geworden en overleden. Ik heb een paar maanden zonder inkomen gezeten. Ik zag het niet meer zitten; ik had schulden en weinig geld om eten te kopen. De gesprekken bij het spreekuur en de praktisch hulp die ik daar kreeg hebben me veel geholpen. Er werd direct actie ondernomen. Ik heb in zeer korte periode mijn schulden afbetaald, ben verhuisd naar een grotere woning, heb mijn rijbewijs gehaald en een auto gekocht. Ik volg nu een cursus in de hoop dat ik straks een opleiding kan volgen. Het gaat goed met me en mijn kinderen. Ik heb hierdoor ook veel zelfvertrouwen gekregen.

Succesvolle activiteit/concreet resultaat:
Binnen het project wordt al jaren op verschillende niveaus gewerkt aan de verbetering van de toegankelijkheid van deze doelgroep binnen de (O)GGz, verslavingszorg en dak- en thuislozen. Het project heeft zich ten doel gesteld om de hulpvraagverheldering van de allochtone cliënten passend voor hun problemen situaties, met respect voor culturele achtergrond en gericht op het bevorderen van hun zelfstandige persoonlijke en maatschappelijk functioneren.
Uit de gesprekken met onze cliënten constateren we dat de aangeboden ondersteuning en de georganiseerde voorlichtingsbijeenkomsten veel effecten hebben. De schaamte wordt steeds minder bij deze cliënten/familieleden en de beeldvorming over de GGz is genuanceerder. Een ander direct resultaat van het project is dat een deel van onze allochtone cliënten hun weg vinden in de samenleving en beter omgaan met hun psychiatrische beperkingen. Deze ontwikkelingen horen we steeds terug vooral vanuit I-psy en NOAGG (psychiatrische hulpverlening voor mensen met een andere culturele achtergrond) waar het cliëntenbestand flink is gestegen.
Ook is het aantal cliënten met een andere culturele achtergrond die het STIP komen bezoeken toegenomen. Bij Kwintes is ook het aantal allochtone cliënten, die in begeleiding zijn, toegenomen mede door de verwijzingen vanuit het project (cijfers van Kwintes).

Doelen van het project
De bekendheid, participatie en herstel van de allochtone cliënten binnen GGz Midden-Holland vergroten door middel voorlichting, informatieverstrekking, ondersteuning en advies.
Subdoelen van het project
-Een betere participatie van de allochtonen en hun families in de GGZ;
-Het taboe rondom de psychiatrie bij de doelgroep bespreekbaar maken;
-Een betere integratie van allochtone cliënten in de samenleving;
-Het voorkomen van problematisch gedrag van allochtone jongeren door vroegtijdig hulp in te schakelen.

In de praktijk
Ondersteuning, Informatieverstrekking, advies en doorverwijzing
Het project houdt wekelijks spreekuur, een laagdrempelige inloop waar (O)GGz-cliënten van allochtone afkomst terecht kunnen wanneer ze wegens taal- of culturele problemen niet bij het STIP terecht kunnen.
Dit zijn allochtone (O)GGz-cliënten en hun familieleden die meer informatie over psychische problemen willen hebben, hulp willen bij de financiële problemen of bij het vinden van een goede hulpverlener of die behoefte heeft aan een persoonlijk gesprek. Zij kunnen eenmaal per week zonder afspraak op het spreekuur terecht en in Gouda en in Schoonhoven kan dat eenmaal per maand (als gevolg van bezuinigingen).

In het kader van wijkgericht werken houden we een wekelijks spreekuur voor deze (kwetsbare) groeiende doelgroep bij het CJG Nelson Mandela centrum Gouda Oost. We willen in de wijk waar vooral veel allochtone jongeren wonen onze expertise inzetten in samenwerking met de ouders en met andere instellingen om de problemen onder (risico)jongeren vroegtijdig te signaleren en ze naar de juiste zorginstelling door te verwijzen.

Voorlichtingsbijeenkomsten voor ouderen
Omdat we binnen Schoonhoven veel signalen hebben gehad dat er veel allochtone ouderen met psychische problemen behoefte hebben aan informatie en ondersteuning, zijn er in samenwerking met SWOS in Schoonhoven drie informatiebijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten hebben we geconstateerd dat deze allochtone ouderen veel depressieve en andere psychische klachten hebben en eenzaam zijn.
Deze ouderen krijgen niet de zorg die ze nodig hebben of komen in een isolement. De mantelzorgers raken ernstig overbelast. Er zijn in het verleden veel onderzoeken gedaan naar de zorgbehoeften van deze doelgroep. Volgens sommigen, zijn de signalen toen duidelijk besproken, maar er is volgens hen niets mee gedaan. We hebben tijdens deze bijeenkomsten voorgesteld om lotgenotencontact groepen te starten waar in een veilige omgeving waar over de problemen gepraat kan worden. Er werd wisselend op het aanbod gereageerd, men gelooft niet dat praten met elkaar de problemen kan oplossen.
De problematiek onder de doelgroep is groot en onderbelicht. Door onbekendheid met de GGz komen deze senioren nauwelijks in beeld bij de hulpverlening. De enorme angst voor roddel en de verklaringsmodellen die ze hanteren, hebben een enorme invloed op de manier waarop ze met psychische problemen omgaan. Deze signalen zijn besproken met de GGz en wij hebben gevraagd of men daar een aanbod op wil ontwikkelen.

Vrouwengroep
Na de zomervakantie zijn we, in samenwerking met MEE, begonnen met de werving van vrouwen voor de herstelvrouwengroep (themabijeenkomsten). Tijdens deze bijeenkomsten worden aan de hand van thema's eigen ervaringen ingebracht en met elkaar besproken. Thema's die we behandelen zijn o.a. opvoeding, psychosomatische klachten, depressie. Deze vrouwen krijgen naast informatie en advies ook ontspanningsoefeningen.
We hebben helaas te weinig aanmeldingen gehad om de groepen te kunnen starten. Voor 2015 zijn we volop bezig met de werving voor een herstelgroep voor Marokkaanse vrouwen.

Samenwerken als uitgangspunt
Er wordt structureel samengewerkt met andere instellingen om de participatie van (O)GGz allochtone cliënten in de regio te bevorderen. Het doel van de samenwerking is signaleren en doorverwijzen van allochtone cliënten, jeugdigen en hun ouders naar (semi-)professionele zorginstanties.
We hebben vanuit het project een bijdrage geleverd aan het bereiken van allochtone jeugd door intensief samen te werken met de GGz Kinderen en Jeugd.
Deze doelgroep is erg ondervertegenwoordigd in de GGz maar wel ernstig oververtegenwoordigd in de forensische zorg, nadat ze in de criminaliteit terecht zijn gekomen. Psychische klachten die niet op tijd behandeld worden kunnen er wel toe leiden dat deze doelgroep eerder in de criminaliteit belandt. We willen door samenwerking met GGz, jeugdinstellingen en scholen op huisbezoek bij gezinnen gaan waar we signalen krijgen dat er problemen zijn. Wij kunnen vanuit onze onafhankelijkheid de cliënten/gezinnen ondersteunen, de verwachtingen bespreken en ook ondersteuning bieden tijdens de hulpverlening trajecten.

Cijfers per gemeente
Totaal 205 contacten

Gemeente	Aantal
Boskoop	3
Bergambacht	3
Nederlek	3
Gouda	113
Zuidplas	2
Bodegraven/Reeuwijk	2
Schoonhoven	60
Vlist	3
Waddinxveen	9
Ouderkerk	3
Alphen aan de Rijn	4
Totaal	**205**

Bron regipro

Actie	Aantal
informeren	71
Ondersteunen	94
verwijzen	50

Signalen en trends
Bij de zoektocht naar de passende GGz-hulpverlening of cliëntenondersteuning, zijn er obstakels;
-Slechte taalbeheersing van het Nederlands (vooral de oudere Marokkaanse mannen en vrouwen);
-Psychiatrische problemen niet willen en durven bespreken/delen met eigen sociale netwerk;
-Weinig begrip van familie en vrienden.
Deze signalen hebben we ontvangen tijdens de voorlichtingsbijeenkomsten en het spreekuur.

Conclusie
Ondersteuning in de eigen taal is voor veel GGz-cliënten van een andere culturele achtergrond onmisbaar bij het vinden en ontvangen van passende hulp. De taalbarrière belemmert de kwaliteit van de ondersteuning. Deze groepen komen door mond-op-mondreclame op het spreekuur wanneer ze financiële in de problemen zitten. Ze worden door de GGz of verslavingszorg niet of nauwelijks bereikt, terwijl dat zeker gewenst zou zijn gezien de multi psychiatrische/opvoedvragen/verslaving en financiële problemen van deze cliënten.
Er zijn ook signalen dat de problemen bij deze cliënten zich in de loop van de tijd opstapelen. Soms gaat het om ouders van jonge kinderen die naast psychiatrische/verslavingsproblemen ook opvoedingsproblemen ervaren. De stap naar de huisarts of jeugdhulpverlening is hoog uit angst van uithuisplaatsing (wantrouwen) of omdat het lastig is om een hulpvraag te formuleren, taal- en culturele barrières.

We maken ons in dit verband zorgen over de aansluiting van de sociale wijkteams bij de vragen en de beleving van de allochtone cliënten. Daarmee bestond ook de vrees dat de deskundigheid van andere organisaties met betrekking tot doelgroepen te laat wordt ingezet.

Plannen voor 2015

1. Het voortzetten van het spreekuur is voor deze doelgroep van groot belang. Is zijn op dit moment geen voorliggende voorzieningen voor deze doelgroep die steeds groter wordt;
2. Minimaal zes themabijeenkomsten organiseren in de eigen taal voor familie/ ouders van de GGz/verslavingszorg cliënten;
3. Een bijdrage leveren aan het bereiken van allochtone jeugd. Deze doelgroep is erg ondervertegenwoordigd in de GGz maar wel ernstig oververtegenwoordigd in de forensische zorg, nadat ze in de criminaliteit terecht zijn gekomen. Psychische klachten die niet op tijd behandeld worden kunnen er wel toe leiden dat deze doelgroep eerder in de criminaliteit belandt. We willen door voorlichtingen, via de ouders en in samenwerking met andere instellingen risicojongeren vroegtijdig signaleren en naar de juiste zorginstelling doorverwijzen;
4. De bijeenkomsten voortzetten van de vrouwengroep/herstelgroep;
5. Mantelzorgersgroep voor Marokkaanse vrouwen starten.

5.7 Project Herstel en Participatie (nieuw project in 2014)

"Krachten bundelen voor eigen kracht"'

Het project heeft tot doel om herstel, eigen kracht en participatie te bevorderen en stigma te bestrijden.

Het project "Krachten bundelen voor eigen kracht"' beoogt een intensivering van de samenwerking tussen organisaties die zorg en diensten verlenen aan (ex-)cliënten (O)GGz, om beter tegemoet te komen aan de behoeften van cliënten en de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. Beter aansluiten bij de behoeften van cliënten en kwaliteitsverbetering moeten leiden tot meer participatie van (ex-)cliënten (O)GGz. Voor de intensivering van de samenwerking worden de herstelgroepen van de verschillende organisaties als uitgangspunt genomen. Het streven is om door middel van de herstelgroepen de positie van cliënten te versterken, meer participatie door het bevorderen van maatjescontact en vrijwilligerswerk en door cliënt gestuurde initiatieven. De gemeente Gouda stelt middelen ter beschikking voor cliëntenparticipatie en zorgvernieuwingsprojecten. Vijf organisaties hebben in gezamenlijkheid een voorstel opgesteld om deze middelen zinvol te besteden binnen het thema "Herstel en Participatie".

Periode maart t/m december 2014 (het project loopt tot maart 2015)

Het project beoogt een samenwerking in herstelactiviteiten om participatie te bevorderen. Intensivering van de samenwerking is om diverse redenen minimaal geweest. In komende projectjaar zullen we meer insteken op de krachten bundelen en de samenwerking meer op gaan zoeken. Hiervoor komt er ondersteuning in de vorm van een contactpersoon per organisatie nodig. Eleos is al vrij snel uit het project gestapt, door omstandigheden lukte het ze niet voldoende mee te doen.

Doelstellingen participatie en herstel(vanuit subsidieverordening gemeente)

1. Het bevorderen van de eigen kracht en uitbouw van sociaal netwerk staan centraal.

2. Er is een aanbod aan nuttige dagbesteding(waaronder vrijwilligerswerk) voor de doelgroep beschikbaar
3. Vrijwillige inzet op de doelgroep (als een vorm van laagdrempelige begeleiding) wordt bevorderd.

Projectdoelstellingen Herstel en Participatie (werkplan)

1. Samenwerking tussen organisaties op het gebied van herstelgroepen en herstelgroepen uitbreiden in de regio Midden-Holland;
2. Faciliteren van maatjescontact;
3. Opleiden, inzetten en ondersteunen van ervaringscoaches;
4. Samenwerken in het bemiddelen naar vrijwilligerswerk in bedrijven in het kader van stigma bestrijden en kwartiermaking;
5. Bevorderen cliëntgestuurde groepen;
6. De organisatie van een event in het teken van herstel en participatie.

1. Samenwerking tussen organisaties op het gebied van herstelgroepen en herstelgroepen uitbreiden in de regio Midden-Holland

a) Onderzoeken welke organisaties al gebruik maken van herstelgroepen en op welke manier dit gebeurt.
Er is onderzocht bij welke organisaties herstelwerkgroepen (HWG) draaien. Bij Kwintes , de ZOG MH en GGz MH draaien herstelgroepen. Bij Kwintes en de ZOG MH is vervolgens een inventarisatie gedaan om te kijken waar de verschillen en overeenkomsten in de groepen liggen. De inventarisatie bij GGz MH heeft niet plaats gevonden omdat de verantwoordelijke voor de herstelgroepen langdurig ziek was.
Er is een werkgroep gestart voor het opzetten van herstelwerkgroepen in de regio Midden-Holland. Begeleiders van de HWG van Kwintes en de ZOG MH werken gezamenlijk aan de uitbreiding van herstelwerkgroepen.

b) Toegankelijk maken van informatie over HWG voor cliënten (folders/ websites/ media etc).
In de werkgroep “Opzetten herstelwerkgroepen” is gewerkt aan een gezamenlijk aanbod voor herstelwerkgroepen in de regio Midden-Holland. Informatieflyers zijn uitgewisseld en momenteel wordt er gewerkt aan het bundelen van deze informatie en deze geschikt maken voor plaatsing op de websites van de diverse samenwerkingsorganisaties.

c) Uitleg geven aan organisaties wat de betekenis is van herstelgroepen.
Als er duidelijkheid is over wanneer er waar herstelwerkgroepen gaan starten worden er informatiebijeenkomsten georganiseerd om meer uitleg te geven over de betekenis van HWG en kunnen tegelijkertijd deelnemers geworven worden.

d) Trainen van ervaringsdeskundigen om herstelgroepen te leiden.
De cursus bestaat uit vijf lessen van drie uur en is in oktober gestart met acht cursisten. In de cursus ‘begeleiden herstelwerkgroepen’ wordt meer uitleg gegeven over de achtergrond, opbouw en werkwijze van de herstelwerkgroep. Door middel van theorie afgewisseld met spelelementen en werkvormen wordt geoefend met vaardigheden voor het begeleiden van een groep en het functioneel eigen ervaringen inzetten.

e) Zoeken naar geschikte locaties waar HWG in de regio kunnen plaatsvinden
Met de diverse samenwerkingspartners zijn contacten gelegd en worden wanneer de data van de start van de HWG verdere afspraken gemaakt.

f) Methodiek vastleggen voor verdere uitrol
Dit doel is in overleg en goedkeuring met de werkgroep “Herstel en Participatie” verwijderd. Geïmpliceerd wordt dat een methodiek ontwikkeld wordt, daar is binnen het project de tijd te beperkt voor. Het streven is een gezamenlijk draaiboek te ontwikkelen waarin beschreven staat hoe een HWG wordt opgezet en begeleid, zodat deze overdraagbaar is. Er wordt gewerkt aan een draaiboek voor het opzetten van herstelgroepen.

g) Coördineren van de samenwerking d.w.z. het op de vraag en op elkaar afstemmen van het aanbod aan herstelgroepen.
Het uitgangspunt was om de HWG gezamenlijk op te gaan zetten en te gaan draaien. Dit is niet van de grond gekomen. Samenwerking wordt vanaf januari 2015 opgepakt.

h) Intervisie bieden aan de ervaringsdeskundigen die herstelgroepen leiden
Er heeft een intervisie bijeenkomst plaats gevonden met begeleiders van de herstelwerkgroep van Kwintes en de ZOG MH. Als er meer HWG gaan draaien zullen er naar behoefte intervisie bijenkomsten worden gepland.

Plannen 2015
In het nieuwe jaar gaat een traject van ontwikkelbijeenkomsten straten voor het opzetten van zeven herstelgroepen. Door een team van 10 ervaringsdeskundigen gaan zeven herstelgroepen in de regio Midden Holland opgezet worden.

1. Herstelgroep Nederlek;
2. Herstelgroep Waddinxveen;
3. Zelfhulpgroep 'omgaan met zelfbeschadiging' voor jongeren;
4. Herstelgroep: 'Wie ben ik zonder werk';
5. Herstelgroep voor Marokkaanse vrouwen;
6. Herstelgroep gericht op herstel na opname GGz MH;
7. Herstelgroep 'omgaan met verslaving' voor jongeren.

2. Faciliteren van maatjescontact

a) Maatjes zijn nog niet geworven. Met Kwintes zou een pilot beginnen waarin 5 cliënten van Kwintes praktisch ondersteuning zouden krijgen van een ervaringsmaatje om (weer) deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Het zou gaan om cliënten die een steuntje in de rug nodig hebben om soms letterlijk de deur uit te komen. De pilot is niet van start gegaan omdat de verantwoordelijke projectleider bij Kwintes langdurig ziek werd.

b) Vinden van cliënten/ vrijwilligers die maatje willen worden- PR actie breed opzetten / Training (niet)ervaringsdeskundige maatjes;
Er is een grote behoefte aan maatjes. Binnen de intakes van cliënten MSS bevinden zich veel cliënten in een isolement. Hierdoor ontstaat bijkomende problematiek zoals depressie, alcohol verslaving etc. De ervaringscoaches die ingezet worden in de ondersteuning van cliënten hebben naast de coaching in het herstelproces ook de rol als maatje.

Plannen 2015
Omdat het werven van maatjes en de aanmeldingen van deelnemers verwerken en kennismakingsgesprekken voeren erg tijdsintensief is en daardoor niet haalbaar voor de coördinator om uit te voeren, is de keuze gemaakt om een ondersteuner voor acht uur per week aan te nemen voor het Maatjesproject. Vanaf januari gaat de ondersteuner starten.

3. Opleiden, inzetten en ondersteunen van ervaringscoaches

a) Bestaande groep ervaringscoaches blijven faciliteren waar nodig
In het begin 2014 was er uit het team van zeven opgeleide ervaringscoaches. Begin mei konden daarvan vijf ervaringsdeskundigen starten met de ondersteuning van cliënten.

b) Werving/selectie cliënten
Aanmeldingen van cliënten komen voornamelijk via woonbegeleiders van Kwintes. Incidenteel komen er aanmeldingen via STIP, MEE, GGz MH en Kwadraad. Het aanbod van cliënten is groot waardoor er cliënten zijn die op de wachtlijst staan. Soms is er ook geen geschikte ervaringscoach (achtergrond, problematiek etc.) die de cliënt kan ondersteunen in zijn/haar wensen.

c) Opleiden tot ervaringscoaches
In maart is gestart met de cursus "Werken met eigen ervaring als ervaringscoach". De cursus bestond uit acht dagdelen. De cursus leert deelnemer de eigen ervaringen gebruiken in de ondersteuning van cliënten. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan theorie en worden lastige praktijksituaties geoefend. Acht cursisten hebben de cursus gevolgd en zes deelnemers hebben de cursus met succes afgerond en kunnen ingezet worden als ervaringscoach. Twee cursisten krijgen een aanvullend programma. Eén cursist heeft ervoor gekozen zijn ervaringen niet individueel met cliënten in te willen zetten en dit liever groepsgewijs te doen. Hij gaat HWG begeleiden.

d) Koppelen van ervaringscoaches aan cliënten
In totaal zijn er 20 deelnemers aangemeld voor een ervaringscoach/maatje. 12 deelnemers zijn gekoppeld en hebben ondersteuning ontvangen van een ervaringscoach.

e) Ondersteuning en intervisie voor ervaringscoaches
Er hebben twee intervisie bijeenkomsten voor ervaringscoaches plaatsgevonden.

Cursus 'Herstelervaringen gebruiken in cliëntondersteuning"
De cursus bestaat uit vijf lessen van 2,5 uur. In de cursus worden ervaringen met psychiatrie, verslaving en dak-/thuisloosheid met elkaar gedeeld. Er wordt onderzocht wat de verschillende ervaringen met elkaar gemeen hebben of juist waar de verschillen liggen. Wat werkt herstel belemmerend en bevorderend en wat zijn ervaringen met (zelf)stigma. Hoe kunnen deze eigen herstelervaringen en die van groepsgenoten ondersteunend zijn bij de verschillende fases van herstel. Door middel van theorie, verschillende werkvormen en huiswerkopdrachten krijgen cursisten handvaten hoe de herstelervaringen te gebruiken in de ondersteuning van ervaringsgenoten, individueel of in groepen.
In juni is gestart met een groep van 10 cursisten. vijf cursisten zijn gestopt met de cursus en er is voor gekozen i.v.m. de vakantieperiode om de cursus in september weer te gaan starten. In september is de cursus gestart met 13 cursisten waarvan er 10 de cursus volledig hebben afgerond.

4. Samenwerken in het bemiddelen naar vrijwilligerswerk in bedrijven in het kader van stigmabestrijding en kwartiermaking

Samenwerking met de organisaties in het kader van bemiddeling naar vrijwilligerswerk is nog niet van start gegaan. Wel wordt er genetwerkt en contacten gelegd met ondernemers, bedrijven en contact personen binnen de organisaties.
Er is gestart met het creëren van werkervaringsplekken in bv. de horeca. Er loopt een vacature voor Klusjesman/-vrouw die in januari 2015 vervuld gaat worden.

Herstel en participatie *Werkervaringsplekken*
Wil je graag (weer) gaan werken, maar ben je ongewild werkloos? Wil je jouw kwaliteiten inzetten en ook dat er rekening gehouden wordt met jouw psychische kwetsbaarheid? Regelmatig zullen er vacatures beschikbaar komen voor werkervaringsplekken. In eerste instantie op vrijwillige basis, maar altijd met als doel: doorgroeien naar een betaalde functie.
De kracht van kwetsbaarheid
Psychische kwetsbaarheid kunnen je naast belemmeringen ook vaardigheden op leveren. Denk aan doorzettingsvermogen, flexibiliteit, inlevingsvermogen etc. In sollicitaties hoef je dus niet te zwijgen over je psychische kwetsbaarheid, maar toon je aan wat jij door deze psychische kwetsbaarheid juist wel kan.

5. Bevorderen cliëntgestuurde groepen

a) Inventariseren wat de verschillende organisaties de cliënt te bieden hebben (expertise, activiteiten, wel/niet ervaringsdeskundige begeleiding, etc.)

Speeddate bijeenkomsten:
Er komen steeds meer signalen van vereenzaming en isolement bij cliënten. Veel cliënten komen de deur niet uit of weten de weg niet te vinden naar een passende aanbod. Veel cliënten geven aan op zoek te zijn naar vriendschappen of een relatie. Om die reden zijn er, tezamen met het Bruisnest van Kwintes, drie speeddatingavonden georganiseerd voor iedereen die op zoek is naar ontmoetingen, vriendschappen en/of relaties. De speeddate vindt plaats in het Bruisnest van Kwintes. Doel is om cliënten met elkaar in contact te laten komen en informeren over het aanbod vanuit de verschillende organisaties. Bij succes worden de speeddate avonden roulerend per samenwerkings-organisatie georganiseerd door mensen met cliëntervaring.
Aantal deelnemers speeddate bijeenkomsten: 70 personen
Plannen 2015:
Er worden meerdere speeddate bijeenkomsten georganiseerd en er zal gestreefd worden deze ook te organiseren op locaties van de samenwerkingspartners.

Koekwaus catering
Koekwaus catering is met name een anti stigmaproject. Koekwaus catering is een project waarbij zes vrijwilligers met psychische kwetsbaarheid, verslaving en/of dak- en thuisloosheid hun kwetsbaarheid omzetten in hilarische gerechten. Op de het lunchmenu staat bv. een broodje labiele Mozzarella met doorgedraaide tomaten en verknipte basilicum. Bij de presentatie van de lunch vertellen de vrijwilligers wat over de achtergronden van de gerechten. Zij zijn labiel geworden van alle veranderingen in de zorg. Zij raken doorgedraaid omdat begeleiding en behandeling voor hen weggevallen is en verknipt omdat zij door de bomen het bos niet meer zien. Koekwaus catering is gestart in oktober en heeft twee opdrachten gehad. Een lunch voor wethouders en een lunch voor vrijwilligers, beide bij de ZOGMH.
Plannen 2015:
Er komt een vacature voor een ondersteuner op vrijwillige basis om het cateringproject te gaan ondersteunen. Voor 2015 staan twee opdrachten gepland: een Nieuwjaarslunch opdracht en een Nieuwjaarsborrel.

Stigmatour MH:
Werkgroep Stigmatour Midden-Holland. Met een team van 15 enthousiaste vaste vrijwilligers van de ZOG MH en Kwintes is de eerste busstop “Gouda bij kaarslicht” georganiseerd. Het leven met psychische aandoeningen en bewuste of onbewuste stigma’s zijn op een interactieve manier d.m.v. spel, muziek, dans en dialoog bespreekbaar gemaakt. Er kwamen ong. 120 bezoekers in de bus.
Plannen 2015:
De ZOGMH is voornemens om in 2015 drie a vier busstops te gaan organiseren

b) Elke organisatie heeft een ‘bruisplaats/ denktank’ die ook met elkaar samenwerken
In het project Herstel & Participatie is afgesproken dat alle organisaties komen tot een eigen bruisplek/denktank waar cliëntgestuurde initiatieven kunnen bruisen en ontstaan. Elke organisatie heeft in mindere of meerdere mate cliëntgestuurde initiatieven lopen. Het aanbod hiervan door

verschillende organisaties is vrijwel niet bekend. Voor iedereen binnen het project "Herstel en Participatie" die zich bezig houdt, gaat houden of wil houden met het opzetten van cliëntgestuurde initiatieven is een workshop ontwikkeld die i.v.m. te weinig aanmeldingen verplaatst is naar 20 januari 2015. Doel hiervan is om een start te maken van het opzetten van een gezamenlijke Bruisdenktank en cliëntgestuurde initiatieven bij de verschillende organisaties te bevorderen.

6. De organisatie van een event in het teken van herstel en participatie
Deze activiteit zal in 2015 plaats gaan vinden.

Vrijwilligers werkzaam binnen projecten "Herstel en Participatie"

In totaal hebben 39 vrijwilligers binnen het project 'Herstel en participatie' een cursus gevolgd, hiervan zijn:

25 doorgestroomd naar activiteiten binnen project Herstel en participatie;
4 doorgestroomd of werkzaam bij andere projecten binnen de ZOG MH;
3 doorgestroomd naar vrijwilligerswerk bij andere organisaties;
7 gestopt: verhuisd (2) om persoonlijke reden/terugval (3), niet passend bij wensen (2).

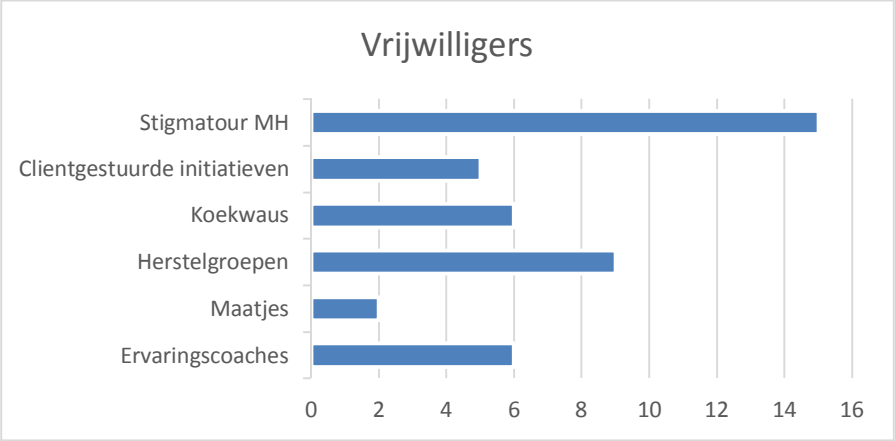

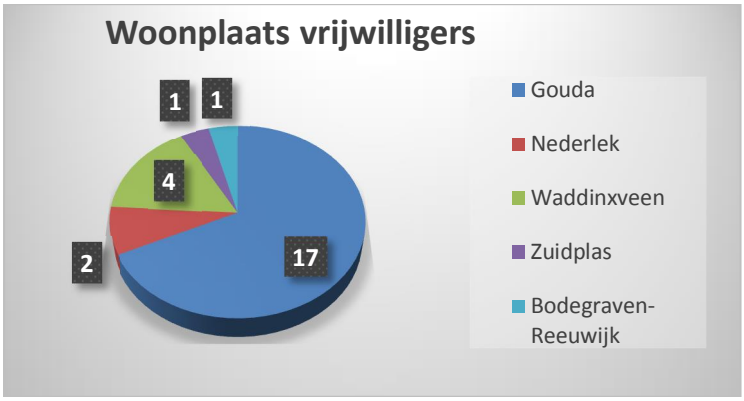

Landelijk

1. **Project 'Ervaringsdeskundigheid in de wijk':** vanuit het project ervaringscoaches heeft de ZOG MH meegedraaid in het project 'Ervaringsdeskundigheid in de wijk': een samenwerkingsproject is van het landelijke platform GGz, Movisie, Door en Voor, Team ED/Makelpunt en de ZOG MH. Het project heeft gelopen van juli 2013 t/m september 2014. Ervaringsdeskundigen in Oss, Amsterdam en Gouda hebben gewerkt in de wijk. Er is een evaluatierapport verschenen waarin de bevindingen zijn beschreven.

https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Onderzoeksverslag-ze-_begrijpen-mij!%20[MOV-4988726-1.0].pdf

2. **Publicatie in SOZIO, maart 2014: Ervaringsdeskundigen bieden meerwaarde bij sociale wijkteam:** Movisie beschrijft hoe ervaringsdeskundigen een actieve eigen rol vervullen in samenwerkingsverbanden. Ze gaat in op drie uitvoeringspraktijken (Gouda, Amsterdam en Oss) en beschrijft onder meer de vooroordelen en weerstand, de meerwaarde van de steun door een ervaringsdeskundige en de opbrengsten voor deelnemers. De ZOG MH heeft meegeschreven aan het artikel vanuit kennis en expertise opgedaan in het project 'ervaringscoaches';
3. **VWS Congres 12 september 2014 : Anders denken over psychische aandoeningen:** Workshop 'Stigma in de wijk' verzorgd voor 40 deelnemers samen met Stichting Kompassie. Wat is stigma en hoe wordt stigma in de wijk ervaren, hoe kan het worden tegengegaan;
4. **Conferentie 24 september 2014 Regiokamer/LPGGZ: EDin3D, over ervaringsdeskundigheid bij de drie decentralisaties langdurige Zorg, Jeugd-GGZ & Werk**
   Workshop: Cursussen & opleidingen m.b.t. ervaringsdeskundigheid – Wat leer je eigenlijk? Verzorgd met Astrid van Bruggen (Basisberaad Rijnmond), 25 deelnemers;
5. **ZONMW congres KENNIS IN DE BUURT, 1 december 2014 Jaarbeurs**: Workshop Clientondersteuning in de buurt, met ervaringsdeskundigheid verzorgd met Movisie, Door & Voor en Team ED. 20 deelnemers;
6. **Samen Sterk tegen Stigma : antistigma projecten:**

Stigmatour.nl**.**
Het project "Stigmatour" is een initiatief van Zorgbelang Gelderland en een samenwerking met "Samen Sterk zonder Stigma", de Firma Zorgbehang en de Landelijke Stichting Zelfbeschadiging. Daarbij zijn er zes aanhaakorganisaties, de ZOG MH is één van de aanhaakorganisaties. De ZOG MH heeft ervoor gekozen om binnen het landelijke project een Stigmatour MH te gaan organiseren:
Politieproject
Het Politieproject is een landelijk samenwerkingsproject van Zorgbelang Gelderland, Door en Voor, Stichting Aanzet, Stichting Focus, IXTA NOA en ontwikkelt het voorlichtingsprogramma 'Burgers met psychische kwetsbaarheid' voor politie en verzorgt voorlichting aan politieacademie en politiekorpsen.
De ZOG MH heeft een landelijke inventarisatie van ervaringsdeskundige voorlichters gemaakt om ervoor te zorgen dat er een divers aanbod was van ervaringen.
Training landelijke pool ervaringsdeskundigen, de ZOGMH heeft samen met de Stichting Focus een training op maat ontwikkeld en 12 ervaringsdeskundigen opgeleid om de voorlichting te kunnen geven bij de politie academie in Apeldoorn.
Plannen 2015
Project: Landelijke voorlichting politiekorpsen
De ZOG MH, Stichting Focus en Door & Voor bundelen vanaf begin 2015 de krachten in het ontwikkelen van een educatief programma voor politiekorpsen in Nederland. In een landelijke denktank stemmen zij in gezamenlijkheid de taken en verantwoordelijkheden hierin af. Ervaringsdeskundigen voorlichters worden betrokken in het ontwikkelen en uitvoeren van het educatieve programma aan politiekorpsen. Er wordt toegewerkt naar een landelijk scholingsaanbod en uitstraling hiervan voor politiekorpsen. Zo ontstaat er een landelijke pool van ervaringsdeskundige voorlichters die in de eigen regio, maar ook in andere regio's voorlichting kunnen geven.

5.8 Project Wmo Midden-Holland (geen subsidie in 2014)

Resultaten 2014:
In vijf van de negen gemeenten is een vertegenwoordiger uit de doelgroep GGz/MO/VZ.

De Initiatiefgroep is zesmaal bijeen geweest voor inhoudelijke uitwisseling en afstemming. De verslaglegging en verspreiding zijn door een medewerker/vrijwilliger verzorgd.
Persoonlijke ondersteuning en coaching zijn op verschillende manieren toegepast:

- Coachingsgesprekken;
- Telefonisch advies en ondersteuning;
- Huisbezoek bij ziekten;
- Gesprekken op locatie met voorzitter WMO raad en afgevaardigden.

In 2014 heeft de ZOG MH met alle betrokkenen besloten om het Cliëntenraden/familieoverleg samen te voegen met de Initiatiefgroep van Wmo-raden. Gezien de komst van de decentralisaties was iedereen er voorstander van om meer samen te doen.

Wmo-adviesraden
Een van de middelen om de wensen van de cliënten in beeld te krijgen is de gemeentelijke Wmo-adviesraad. Via de Wmo-adviesraad hebben cliënten inspraak in het beleid door het geven van raad door middel van gevraagde en ongevraagde adviezen.
Directe vertegenwoordiging is gerealiseerd in de gemeenten:

- Bergambacht;
- Gouda;
- Waddinxveen;
- Zuidplas.

Indirecte vertegenwoordiging met achterban in:

- Nederlek.

GGz-vertegenwoordiger buiten ZOG MH

- Ouderkerk;
- Vlist.

Nog geen vertegenwoordiging:

- Bodegraven-Reeuwijk;
- Schoonhoven.

Initiatiefgroep en achterban
Elke twee maanden komen de (O)GGz-vertegenwoordigers uit de regionale Wmo-raden bij de ZOG MH, onder leiding van een medewerker, bij elkaar. In deze initiatiefgroep zitten leden, plaatsvervangende leden, mantelzorgers en mensen uit de achterban vanuit gemeenten in Midden-Holland. Tijdens deze bijeenkomsten worden ook thema's besproken. De initiatiefgroep is samengevoegd met het overleg cliëntenraden/familie.

Conclusie
De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo. De gemeente weet immers wat er leeft en kan het beste inspelen op de wensen en behoeften van haar inwoners.
Inwoners hebben een belangrijke stem in het Wmo-beleid van hun gemeente. Daarom is het belangrijk dat er vertegenwoordigers vanuit onze doelgroepen aan tafel zitten in lokale Wmo-adviesraden. De ZOG MH heeft zich hiervoor in de afgelopen jaren ingezet met een goed resultaat.
Wmo-adviesraden zijn meestal trage medezeggenschapsinstrumenten waardoor er door ervaringsdeskundigen weinig resultaat gevoeld wordt.
Ondersteuning op het technische vlak, communicatieve vlak en empowerment zijn gewenst.
Hierdoor is de wijze van ondersteunen tamelijk complex.

Ook de belasting van mensen met een GGz-achtergrond is soms wisselend inzetbaar. Dit heeft ondersteuning op maat nodig! Middelen om ondersteuning te kunnen bieden zijn noodzakelijk.

Speerpunten voor 2015

- Blijvende ondersteuning bieden aan de Wmo-adviesraadsleden;
- Persoonlijke coaching van Initiatiefgroepsleden, zo mogelijk;
- Stimuleren dat er vertegenwoordigers uit de GGz-vertegenwoordigd zijn bij gemeenten in Midden-Holland;
- Uitbreiding van de achterban;
- Voorlichting door ervaringsdeskundigen aan ambtenaren/beleidsmedewerkers;
- Aansluiten bij gemeentelijke initiatieven.

5.9 Ondersteunen, scholen van vrijwilligers / Social return on investment

Ook in 2014 heeft de ZOG MH weer veel vrijwilligers geschoold tot ervaringsdeskundige (34) of ervaringscoach (10) waaronder voor het eerst ook jeugd. In totaal heeft de ZOG MH ongeveer 45 vrijwilligers. Zij verrichten hun werkzaamheden binnen alle projecten van de ZOG MH en daarbuiten. Begeleiding op maat is nodig om vrijwilligers te binden en te stimuleren om hun werkzaamheden te kunnen doen en ook vol te houden. Vrijwilligers krijgen tussentijds intervisie en ondersteuning of scholing op maat. In 2015 gaat de ZOG MH weer twee ervaringsdeskundigen in dienst nemen. ZOG MH wil mensen empoweren een positieve werkervaring op te doen in een prettige werkomgeving waarin iedereen gelijk is.

6 De ZOG MH als partner in overleg en samenwerking.

In 2014 is de ZOG MH op vele manieren en bij verschillende organen overleg-/samenwerkingspartner geweest als vertegenwoordiger en belangenbehartiger vanuit cliëntenperspectief van de GGz, de verslavingszorg en de maatschappelijke opvang.

6.1 Lokaal/ regionaal niveau

Het platform Maatschappelijke Zorg (voorheen regionaal platform (O)GGz)
Overleg op managementniveau waar onderwerpen aangaande de (O)GGz worden besproken en projecten met elkaar worden bedacht en vormgegeven. Dit platform wordt aangestuurd door de gemeente Gouda die tevens eindverantwoordelijk is voor het OGGz-beleid in Midden-Holland onder de regie van de GGD Hollands Midden. De ZOG MH maakt zich hard voor participatie van de (O)GGz-cliënten. In 2014 hebben o.a. ervaringsdeskundigen deelgenomen aan een overleg halverwege het jaar is besloten voortaan ervaringsdeskundigen laten deelnemen aan het overleg!
De ZOG MH zou graag zien dat de zaken, die in het regionaal beleidskader maatschappelijke zorg 2013-2016 ten doel worden gesteld, sneller behaald worden.

Bestuurlijk overleg Maatschappelijke Zorg (voorheen bestuurlijk platform(O)GGz)
In dit platform zitten de bestuurders van verschillende organisaties om met elkaar zaken te bespreken en afspraken te maken om de doelen uit het regionaal beleidskader maatschappelijke zorg 2013-2016 te behalen.

Werkgroep Maatschappelijke Opvang/Vrouwenopvang
Dit is een werkgroep die onder het (O)GGz-platform functioneert. Hier zitten veel partijen in die niet allemaal deelnemen aan het platform MZ en veelal vrijwilligersorganisaties zoals inloophuis Domino, de Reling, ‘t Swaneburgshofje, maar ook het Leger des Heils, GGD HM, Siriz en de VOC.
Deze werkgroep komt tweemaal per jaar bijeen. Onderwerpen in 2014 waren o.a. vrijwilligers, winterregeling en regiobinding.

Zorgnetwerk Gouda, K5 en Waddinxveen/ Boskoop
Naast het platform MO komen vertegenwoordigers van de werkvloer bij elkaar in het Signaleringsoverleg Gouda, Schoonhoven en Waddinxveen. Een medewerker van het STIP en/of de straatadvocaat participeren op afroep in dit platform. Hierbij worden casussen besproken om zodoende de zorg en verantwoordelijkheid af te spreken binnen de verschillende organisaties ter verbetering van de ketenzorg. De ZOG MH brengt ook belangrijke signalen in die zij van cliënten krijgen via het STIP en/of de straatadvocaat.

Wmo-adviesraden in Midden-Holland
Sinds 2006 heeft de ZOG MH haar expertise beschikbaar gesteld voor (O)GGz-vraagstukken binnen de Wmo-raden in Midden-Holland. Daarnaast hebben de door de ZOG MH voorgedragen Wmo-raadsleden van negen gemeenten in Midden-Holland ondersteuning gekregen van de ZOG MH. Alle vertegenwoordigers binnen de Wmo-raden doen deze functie op vrijwillige basis.

Raad van Advies Zorgkantoor (VGZ)
De ZOG MH heeft een zetel in de Raad van Advies van het Zorgkantoor Midden-Holland. In dit overleg zitten zowel zorgvragers als -aanbieders en wethouders. Tijdens dit overleg worden verschillende zaken voorgelegd en wordt om advies gevraagd. Ook hier heeft de ZOG MH zich sterk gemaakt om de (O)GGz-problematiek beter voor het voetlicht te brengen en de belangen en het perspectief vanuit de achterban te behartigen.
Dit jaar stond onder andere decentralisaties hoog op de agenda.

Werkgroep 'Klanteninbreng' Zorgkantoor
De ZOG MH heeft deelgenomen in deze werkgroep samen met Zorgbelang Zuid-Holland, het LOC en een ouderenpartij.
De ZOG MH is blij met deze ontwikkelingen en is er een groot voorstander van om cliënten meer te betrekken bij het zorginkoopproces en de kwaliteitsbewaking. Voorwaarde is wel dat er voor de cliëntenraad, waar nodig, scholing en onafhankelijke ondersteuning wordt geregeld.

Regiegroep Netwerk Ouderenzorg Midden-Holland van het Transmuraal Netwerk Midden-Holland
In 2009 is de ZOG MH gevraagd zitting te nemen in de stuurgroep 'Ouderennetwerk'. In de regiegroep proberen 16 partijen de zorg rondom ouderen in Midden-Holland te verbeteren rondom thema's: dementie, depressie, valpreventie, eenzaamheid en medicatieveiligheid.

Ketenoverleg Wmo-AWBZ-Toegang Zorg (KWATZ) Midden-Holland
De deelnemers aan deze bijeenkomst hebben toegang tot de keten van de zorg ABWZ en Wmo. Gezamenlijk proberen we er voor te zorgen dat cliënten, patiënten en bewoners hierin de weg niet kwijtraken. In deze bijeenkomsten worden geen strategische zaken besproken, maar zaken die een goede zorgverlening waarborgen. Dit overleg wordt voorgezeten door het Transmuraal Netwerk en hierin hebben verschillenden aanbieders uit alle sectoren van zorg zitting, naast vertegenwoordigers van zorgvragers, wethouders, ambtenaren, ISMH en Zorgkantoor.

Netwerk alcohol van het Transmuraal netwerk Midden-Holland
In 2010 heeft de ZOG MH zich ingezet om tot een Netwerk alcohol voor de regio te komen. Transmuraal Netwerk heeft dit opgepakt i.s.m. met o.a. Brijder en de ZOG MH. Dit netwerk heeft zich doorontwikkeld en is in 2013 verschillende malen bij elkaar geweest. Eén van de mooie uitkomsten is de Alcoholzorggids Midden-Holland.

Platform Armoede gemeente Gouda
Sinds 2011 heeft de gemeente Gouda een Armoedeplatform in het leven geroepen om te zorgen dat de organisaties beter met elkaar te laten samenwerken rondom het thema armoede, dit is ook vastgelegd in een convenant. De ZOG MH is ondertekenaar van het convenant omdat ze binnen hun doelgroep ook steeds meer met armoede te maken krijgen.

Werkgroep Armoede
De ZOG MH is in 2011 met een aantal ketenpartners vanuit het Armoedeplatform een werkgroep Armoede gestart. Het doel is om concrete verbeteringen tot stand te brengen, o.a. alle bestaande 'banken' beter met elkaar te laten samenwerken en in de toekomst samen te voegen. In 2012/2013 heeft de ZOG MH hierin veel energie gestoken, om het doel van samenbrengen van alle initiatieven onder één dak te realiseren.
De ZOG MH heeft als kerngroepslid van de werkgroep veel overleg gepleegd met o.a. de gemeente Gouda en andere betrokken partijen. In 2013 is het doel gerealiseerd en zijn de Voedselbank en de Non-foodbank (meubels, kleding en kleine huisraad) gehuisvest onder één dak. In september 2013 is de vestiging op het Stationsplein officieel geopend.
Vanuit deze locatie houden vier organisaties spreekuur, elke donderdag twee organisaties tijdens de uitgifte voedselpakket, zodat klanten niet meer de door hele stad worden verwezen.

Netwerkoverleg Schoonhoven
Dit is een overleg met organisaties in en rondom Schoonhoven op het gebied van zorg, wonen en welzijn. Dit overleg is gericht op netwerkversterking en met name ook gericht op mantelzorg.

Fysieke overlegtafel Jeugd Midden-Holland
De regionale inkoop van Jeugd werd verzorgd door het Netwerk Sociaal Domein Midden-Holland. In dit overleg zitten voornamelijk aanbieders van zorg op het gebied van Jeugd. De ZOG MH heeft vanuit cliëntenperspectief kritisch meegedacht waar mogelijk en nodig de input gegeven.

Werkgroep Eigen kracht
Vanuit bijeenkomsten over de transities zijn er begin 2014 een aantal werkgroepen geformeerd. De ZOG MH heeft deelgenomen aan de werkgroep 'eigen kracht'. Er is o.a. een filmpje ontwikkeld en er is een aantal stukken geschreven.

Conclusie
Concrete resultaten door deelname ZOG MH aan alle overlegvormen zijn o.a. input vanuit cliënten-perspectief binnen de regio Midden-Holland, MSS, participatie jeugd, inbreng ervaringsdeskundig-heid, tevens inbreng van (O)GGz-vertegenwoordigers in negen Wmo-adviesraden. Ook het proces van (O)GGz-zorginkoop heeft weer vooruitgang geboekt. Belangrijke zaken voor de doelgroep staan hoog op de agenda van het Zorgkantoor door de deelname aan de Raad van Advies. Het alcoholnetwerk is een aanwinst voor zowel de regio als de keten. Aandacht voor armoede is nodig omdat dit een toenemende problematiek is, vooral ook onder onze doelgroep. Dat is mogelijk dankzij het in 2013 gerealiseerde Ondersteuningshuis waarin we nog steeds wekelijks spreekuur houden.
De belangen van de (O)GGz doelgroepen worden telkens voor het voetlicht gebracht en er wordt aandacht gevraagd voor problemen die wij vanuit burgers (O)GGz en hun naasten hebben gehoord. Zeker tijdens het proces naar de transities hebben we vaak input geleverd tijdens bijeenkomsten van gemeenten in Midden-Holland.

6.2 Provinciaal niveau

De ZOG MH heeft regelmatig overleg met Zorgbelang Zuid-Holland als het over onderwerpen gaat die alle doelgroepen aangaan.

Provinciaal overleg met RCO's in de provincie Zuid-Holland
De ZOG MH overlegt periodiek met de drie collega regionale cliëntenorganisaties (RCO's) in de provincie Zuid-Holland (stichting Zorgvragersoverleg Noord (ZON), Stichting Kompassie Den Haag) en Zorgbelang Zuid-Holland. Dit overleg vindt een aantal maal per jaar plaats. Hierin vindt kennisuitwisseling plaats maar worden er ook steeds meer lijnen uitgezet om tot nauwere

samenwerking te komen en worden er in gezamenlijkheid acties uitgezet als dit provinciaal mogelijk is.

6.3 Landelijk overleg

Ook landelijk neemt de ZOG MH deel aan belangrijke overleggen om te zorgen dat de signalen uit de regio Midden-Holland op landelijk niveau worden meegenomen door de landelijke koepelorganisaties, die rechtstreeks met de landelijke overheid onderhandelen.

Landelijk Platform GGz (LPGGz)
De ZOG MH komt jaarlijks ongeveer zesmaal bij elkaar in het Regioberaad, dat ondersteund wordt vanuit de LPGGz, de koepelorganisatie voor regionale cliëntenorganisaties en landelijke stichtingen. Hier komen ze allemaal bij elkaar om de landelijke ontwikkelingen met elkaar te bespreken en van elkaar te leren. De LPGGz heeft in 2014 verschillende themadagen verzorgd, de ZOG MH heeft daaraan deelgenomen.

Landelijke Kerngroep Crisiskaart
De ZOG MH zit in de landelijke Kerngroep Crisiskaart (LPGGz).
De ZOG MH zet zich in om de crisiskaart als onderdeel binnen de zorgverzekering/Wmo te krijgen zodat financiering en continuïteit landelijk gewaarborgd gaat worden.

Landelijke werkgroep cliëntondersteuning
De ZOG MH heeft zitting in de werkgroep Cliëntenondersteuning (O)GGz (LPGGz) heeft o.a. samen met het LPGGz de belangen vertegenwoordigd voor goede, onafhankelijke, laagdrempelige cliëntenondersteuning (O)GGz bij o.a. ministerie van VWS.

Landelijke werkgroep Stigmatisering
De ZOG MH heeft zitting in de landelijk werkgroep Stigmatisering (LPGGz) in samenwerking met stichting “Samen sterk tegen stigma”.

7 De plannen voor 2015: Versterken positie zorgvragers (O)GGz in Midden-Holland

In 2014 zal vooral aandacht worden besteed aan de positie van (O)GGz-doelgroep, het verstevigen van hun positie en eigen regie door middel van alle projecten van de ZOG MH.
We hopen dat de gemeenten in Midden-Holland ook de komende jaren de financiering van de verschillende gelden via de kerngemeente Gouda laten verstrekken. Het zou schade toebrengen aan de jarenlange opgebouwde expertise als onze waardevolle projecten worden versnipperd over meerdere gemeenten.

We hopen in 2015 nieuwe projecten te kunnen starten:

- de straatadvocaat voor jeugd, om zodoende meer aandacht voor deze moeilijk te bereiken doelgroep te krijgen;
- mogelijk een project met betrekking tot inzet ervaringsdeskundigheid met andere Europese landen op te zetten met een Europese subsidie;

Continueren van gestarte projecten door ZOG MH/ Kwintes/ GGZ MH/ Parnassiagroep(in 2014)

- Herstel en Participatie, een samenwerkingsproject

Continueren van gestarte projecten door ZOG MH (in 2012): door de gemeenten via de RAS middelen

- continuering project Participatie van jeugd, om zodoende meer medezeggenschap en participatie te krijgen voor jongeren binnen de GGz;
- continuering Jongeren onder Dak (zwerfjongeren);
- continuering en uitrol Maatschappelijk Steunsysteem.

De ZOG MH heeft de afgelopen jaren bewezen dat de projecten ter versterking van de positie van (O)GGz-cliënten nodig zijn. Wij gaan er dan ook vanuit dat de gemeenten in Midden-Holland en andere partijen de ZOG MH blijven subsidiëren.
Belangenbehartiging voor kwetsbare doelgroepen is en blijft noodzakelijk om de maatschappelijke participatie en integratie van deze burgers te bevorderen!

Bijlage 1

Overzicht van de activiteiten en projecten in 2014

- Overleg cliëntenraden en mantelzorg (alle cliëntenraden van GGz-aanbieders en MO instellingen en familieverenging Ypsilon); initiatiefgroep Wmo Midden-Holland (vertegenwoordigers Wmo-raden);
- Daklozenoverleg (dak- en thuislozen, zwerfjongeren, vrouwenopvang);
- Ondersteuning cliënten/vertegenwoordigers Wmo-raden;
- STIP Steun- en informatiepunt (Gouda);
- Voorlichtings/ themabijeenkomsten;
- De Cliëntenkrant;
- Website;
- Social media: Twitter; Facebook
- Project Ervaringsdeskundigheid (O)GGz:
  - Cursus ''ervaringsdeskundigen trainen hulpverleners" (32 personen getraind);
  - Voorlichting door ervaringsdeskundigen op scholen;
  - Herstelgroepen.
- Straatadvocaat (belangenbehartiging/participatie/ondersteuning van dak- en thuislozen);
- Toegang GGz-allochtonen Midden-Holland;
- Herstel en Participatie (samenwerkingsproject met Kwintes, GGz MH, Parnassiagroep)
- Maatschappelijk Steunsysteem(MSS) en ervaringscoaches;
- Jongeren onder Dak (JOD);
- Participatie van Jeugd;
- Week van de Psychiatrie (o.a. stigmatisering);
- Ondersteuning/begeleiding bieden aan ongeveer 45 vrijwilligers;
- Bijwonen van verschillende overlegsituaties binnen Midden-Holland;
- Straatkaart;
- Wekelijks spreekuur Ondersteuningshuis;
- Wekelijks Praatcafé; Geen cent teveel (in samenwerking met Kwintes)
- Stigmatour Midden-Holland
- Training Nationale Politie

Bijlage 2

Afkortingen

AWBZ : Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

BOPZ : Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen

CBG : College Bescherming Persoonsgegevens

CCR : Centrale Cliënten Raad

CIZ : Centrum voor Indicatiestelling Zorg

DBC : Diagnose Behandel Combinatie

ISMH : Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan Midden-Holland

GAB : Goudse Adviesraad voor mensen met een beperking

GGz : Geestelijke Gezondheidszorg

HEE : Herstel Empowerment Ervaringsdeskundigheid

JOD : Jongeren Onder Dak

JSO : Jeugd, samenleving en opvoeding

KWATZ : Kwaliteit WMO AWBZ toegang zorg

LOC : Landelijk overleg clientenraden

LPGGz : Landelijk Platform Geestelijke Gezondheidzorg

MSS : Maatschappelijk steunsysteem

MO : Maatschappelijke opvang

MIMP : Mensen In Meervoudige Problematiek

NVA : Nederlandse Vereniging van Autisten

(O)GGz : Openbare geestelijke Gezondheidszorg

PGB : Persoons Gebonden Budget

RAS : Regionale agenda zorg

RCO : Regionale Cliënten Organisatie

STIP : Steun en Informatie Punt

VIP : Vrijwilligers Informatie Punt (Gouda)

VO : Vrouwenopvang

Wmo : Wet maatschappelijke ondersteuning

Wlz : Wet langdurige zorg

ZOG MH : Zorgvragers organisatie GGZ Midden-Holland

ZON : Zorgvragers Overleg Noordelijk Zuid-Holland

ZZP : Zorg Zwaarte Pakketten

ZVP : Zorg Vernieuwingsprojecten

ZOCO : zorgcoordinatoren